

YELOD TELDEGKILID
NÜM 1

YANUL 2013

(Pads 1 jü 8)

O Volapükaf lens Valavolik!

Yel epasetöl ebinon jäfedik pro Sog obsik: spelabo okanobs bumön yeli nulik plöfik su benoseks at.

Dü yel 2012 pejonons dilis nemu kil veütiks:

Balido, Kadäm Soga nu labon limanis jöl, kelas nems kanoy tuvön lä <http://volapuk.com/kadam/> Kadäman Hermann Philipps evedom Vi-Cifal nulik. Valikans vobons ziliko ad glocükön vödastoki, ad kleitükön gramati, ad vestigön jenavi mufa, e ad pakön noli püka valöpo. Ün yel okömöl Kadäm oneodon yufi Volapükanas valik, sevabo ol, o reidan! ad fötön bligis tefik.

Telido, dü yel 2012 büköp 'Evertime' ebükon bukis kil veütik - sevabo: 'Vödabuk Volapüka,' (kobü fövots lul Vödabuka ot in buk bal), äsi 'Gramat Volapüka' e 'Vom filik e konots votik' fa Frank Roger. Somikos jenöfo no ejenon dü yels plu ka tum.

Kilido, dinädü tumyel deadama Datuvala, Johann Martin Schleyer, ejenon kolköm veütikün in Bukem Tatik zifa München (logolsös yege di tefik in 'Vög Volapüka. sev.: mulü setul, pads 66-67 (keli ebekomom Kadäman D. Gasper, slopan Soga obsik).

Ab zesüdos obes tim patik ad zälön Volapüki adeliko ün yel nulik ed ün yels okömöl.

Yeli 2013 gudik, läbik e jäfediki valikanes!

Brian R. Bishop
Cifal Volapükaneffa

I:2:2013

ZÜPÄDAN (3)
(fa hiel Frank Roger)

“Sperimänt ko stöfamödükian seimik ya dobiko imijäfidon, e sis tim et, din at maleditik bleibon konletön stöfi krüdik se ninädian at, e mödükon za degna a del mani, kel, sekü kod nekleilovik, efanädon in mödükian timü mijenot. Man at, storditik ä pelejeiköl, morönom ai du gegaenom nevifiko sienis nuliko penulükölis e fino tifalom plödio. Tän obs sötobs fanön omi, deidön omi, gebön kopi omik dönu, kel binon jenöfo te blög stöfa pemödüköl, e joikön oni dönu ini ninädian ad vitön riskädi jenota semik jeikik, keli no nog ekleilükoy obes, bi tefon sperimänti militik dadilädik, no-li?”

Liötan löpiologom obe, logod omik sümon ad maskar nennotodik, e dü timül seil gladakoldik reigon. “Ob binob man et, no-li?” sagob nelaodiko, e Liötan te nutom kapi. “Sis tim liolunüpiük dulon-li atos?” säkob. Liötan lemufükom kapi. “No vilob, das mebol osi obe ai,” sagom. “Ab kanob lesiön ole, das elogob oli ya tumato, valikans dientifik. E fümob, das obinoms nog mödikumans pos ol.”

“E sekü atos, odeidol-li obi?” “No tefon deidami,” protestom Liötan. “No binol pösod jenöfik. Binol kopied sökaleoda fomas pemödüköl nenfinik foma rigik, kel epäridikon. In tef at äbinoy lölo fomedik. Din at lölöfikiko no pamänioton fa obs, kels binädots me kvips jüdik, kels valikans vobobs nenropo, aldüpiko. Bi gekömols ai dönu, sevol-li? E nu, liedo, no kanob kleilükön ole plu.”

“Kim äbinob-li?” flagedob. “Kin äbinon-li roul obik in sperimänt? Edeadob-li jenöfo, u ob it, lifob-li nog, pefanäböpöl seimüpo in cin at? E nesiäm somik, olaidon-li laidüpo?” Ab anu Liötan lemufükom nesufäliko kapi, e soldats kil fimükoms obi me tans su stul.

“Obinos vifik e nendolik,” balan omas sagom obe takedükölo. Nendoto esagom otosi mödikna.

Soldats kil e Liötan logedoms odis, täno lätikünan gelogetom obi dönu, ab bleibom seilön.

“So! niludob, das val finikon tefü ob,” sagob. “Lesi! ba tefü ol,” Liötan gespikom groböfiko, “ab no tefü obs. No cedob, das elogobs fomi lätikün ola. Dönulogö! o flen.”

Tän balan soldatas flekom kurbi, e voläd blägikon

RATIL RIMIK

Tonat balid patuvon in riget,
Ab no in ton, ni zif, ni set.
Tonat telid palogon in gitöf,
Ab no in glät, ni teg, ni blöf.
Tonat lätik klänedon in lonik,
Ab no in log, ni lil, ni tik.
If nu rätil at etuvedol,
Mufi namik gloka ologol!

i : 4 :2013

LÄLID IN STUNALÄN
(fa hiel Lewis Carroll)

KAPIT JÖLID

KRÖKIDÖP KÖRADAIMA (2)

Bi däsin su bäk omas äbinon dientifik ko ret kadas, no äsevofo, va äbinoms gadans, u soldats u kurans, u kil cilas lönik.

"Kikodo *ob* sötob-li sevön osi?" äsagof Lälid, kela kurad isüpädon ofi vemo. "No tefon *obi*."

Köradaim äredikof me lezun, e, posä ilülogetof lü of, äs nim sovadik, dü timül, äluvokof: "Säcopolöd kapi ofik! Säcopolöd . . ."

"Nesiäm!" äsagof Lälid go laodiko e fümäliko, e Köradaim äseilof.

Körareg äseitom nami oka sui brad ofa, sagölo : "Betikolös dini, o löfäb! Binof te cil!"

Ab Köradaim zuniko äflekof mo de om, ed äsagof Körälupule: "Güükolöd omis!"

Körälupul kälöfiko edunom atosi me fut bal.

"Löädolsöd!" äsagof Köradaim me vög laodik, japik; e gadans kil sunädo älöbunoms, ed äprimoms ad biegon lo Körareg, Köradaim, cils regik, e valikans.

"No dunolsöd osi!" äluvokädof Köradaim. "Koedols suidikön obi." Tän iflekof lü rosadep, ed äfövof: "*Kisi* edunols-li is?"

"O Mayed Orik!" äsagom go mükiko el Tel, kel ädokienom sui kien bal äsä äspikom, "ästeifülobs ad -

"Suemob!" äsagof Köradaim, kel vüo ixamof rosadis. "Säcopolsöd kapis!" e prozed äföfiogolon; soldats kil äbleboms pödo ad säkapön gadanis liedik, kels ärönoms lü Lälid ad pajelön.

"No osäkapoyöd olis!" äsagof Lälid, ed ejoikof omis ini floraskal gretik, kel äbinon nilo. Soldats kil äzügoloms dü minuts ömik ad sukön omis, ab poso emomalekoms pödü votazxxxns.

"Esäcöpols-li kapis omas?" äluvokädof Köradaim.

"Kaps omas binons mo, o Mayed Orik," äluvokädoms soldats gespiko.

"Benö!" äluvokädof Köradaim. "Sevol-li ad pledön krökidi?" Soldats äseiloms ed älülogedoms

lü Lälid, bi säk klülabiko äbinon pro of.

"Ya!" äluvokädof Lälid. "Kömolöd üfo!" älerorof Köradaim, e Lälid ekompenof ko prozed, ed äsäkof oki: Kis ojenon anu?

"Stom - stom binon vemo gudik adelo!" äsagon vög plafik flanü of. Ägolof flanü Krolig Vietik, kel äsülogedom dredäliko ini logod ofa.

"Si! vemo gudik," äsagof Lälid - Kiöpo binof-li jidük?"

"Stilö! Stilö!" äsagom Krolig me vög nelaodik, vifik. Äzülogedom äsä äspikom, tän älöädöm oki sui teanatipots, e, mud nilü lil ofa, ävisipom: "Edeadacödetoy ofi."

"Kikodo-li?" äsagof Lälid.

"Esagol-li : Kimodo-li!"? äsäkom Krolig.

"No," äsagof Lälid. "No cedob, das binos jenöfo mod. Esagob: Kikodo-li?"

"Bi iflapof cügi Köradaima - " äprimom Krolig. Lälid äsmilarorülof. "Ag, stilö!" ävisipom ofe dredäliko Krolig. "Köradaim olilof oli !

NOATAPENAT OBSIK (2)

Igo nog nu givobs stripes stripema nemis, sevabo medü kiküfs; kiküf 'C', kiküf 'G' (viälakiküf) kiküf 'F' (bäfakiküf), kels edavedons dub votafomam tonatas büikummo pigebölas. Ven folstripasit pidavobon, ägeboy primiko te noatamalis balsotik, bi valiks älabons völädi ot. Ab ven ritmut ädavedon in kanit, e ven in volf musiga pluvöged äkömon, äneodoy disti mödikum. So ägeboy primiko sotis kil noatas, eli 'longa': noat kvadik ko göb, eli 'brevis' labü laf dulota ela 'longa', pemagulöl dub kvadil nen lenlagot, ed eli 'semibrevis' labü dulot lafik ela 'brevis' pemagulöl dub rombud.

Ab pianiko ün tim äsököl, sots kil et no äsaidons, ed ün prim tумыela deglulid älabobs löloti lölöfik noatas: 'maxima, longa, brevis, semibrevis, minima, semiminima, fusa, e semifusa'.

El 'semibrevis' binon noat lölik obas, el 'minima' noat lafik, el 'semiminima' noat foldilik, el 'fusa' noat jöldilik, el 'semifusa' noat degmäldilik obas. Völads kil balido pemäniotöls ämalons dulotis lunikum ka misur lölik ed enepubons se noatapenät nutimik obsik. Ab nu labobs noatis kildegteldilik, mäldegfoldilik e tumteldeggöldilikkis, du nog labobs pauda- e plösenamalülis, kels nog äbinons nesevädiks pö musigals vönädikum. Teil ad misurs esüikon pas ün prim tумыela degvelid, e pedütulon niludiko de noatapenät pro lüt. Ye löpüdati e donüdati tuvoy ya in namapenäds se tумыel degkilid.

(Se nüm vönädik vigagaseda: 'Haagsche Post')

NAMAD MUSIGA

If musig binon nulüd löfa – kanitolös ai !

SAGODS HIELA OSCAR WILDE

Lif privatik e lif notik binons difiks. Labons fonis difik, e mufons ve kuls difik.

If sogaklads donik no binons sam gudik obes, kin vo binon völad onas? Jinons, as sogaklad, dalabön suemi lelölo noniki dö gidid südöfik.

If vom no kanof keinükön pökis okik, binof te jimen.

Ai me desins gudikün padunon vobod badikün.

Kikodo spikol-li so komuniko dö lif? Bi cedob, das lif binon so veütik, das mutobs neai spikön fefiko tefü on.

Pid kion, das getobs lärnodis obsik dö lif plas pasä no binons geboviks obes.

Binos gudikum ad labön fieni laidik, ka ad binön jänälük.

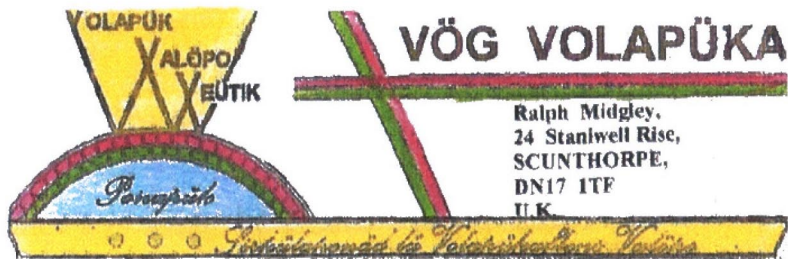
Röletans binons te grup näütik pösodas, kels no dalabons noli smalükün dö lifamod gudikün, ni güti smalükün dö deadüp pötikün.

Giviäl jafon sinodis lemödük.

Sevob plako, das mens, sosus labons bäldoti saidik ad sevön dinis gudikumo, jenöfo leno sevons seimosi.

Verat binon din mu komplitik, ä bolit binon febäd mu komplitik. Dabinons cinems ninü cinem. Kanos jenön, das mutoy fölön bligis semik kol votikans. Pos tim brefik u lunik ün bolitalif mutoy balädikön klemo. Valans so bitons.

Mans kanoms löfön uti, kel binon dis dinit omas - dinis nenvöladik, stenöfik, nenstümik. Obs, voms, leplekobs ven löfobs; e ven perobs leplekami obas, perobs valikosi.

YELOD TELDEGKILID
NÜM 2

FEBUL 2013

(Pads 9 jü 16)

O Volapükaf lens Valöpo!

Sis Volapük, mekavapüks mödik alsotik epubons. El Schleyer it päsüädükom, das pük omik öfasilükon nunami calöfik da vol. Id el Samen Hof päsüädükom, das Sperantapük binon pük gudikum, e medü on, nets okanons kobo bespikön fikulis valik pla feitön. Dials at äbinons jöniks. Ab nets nämädik vola no ävilons fövön diali at, nemuiko no medü pük atsotik. Ävilons plao propagidön pükis netik lönik da vol. Bü yels tum, Fransänapük äbinon pük bevünetik, ab anu Linglänapük pledon rouli at.

Sekü atos, mödikans osagons, das mekavapüks jenöfo eneplöpons. Ab fümiko no baicedob ko ced somik: balido, dub stud oba mekavapükas, ekolkömob flenis da vol; telido, mekavapüks ejonons, das dabimon tuvedot balugik ad moukön misuemis valemik; kilido, mens valik, e pöfikans, e liegikans, kanons lärnön e gebön püki somik vifikumo, ka me püks netik.

Seko, no kanoy sagön, das mekavapüks eneplöpons, bi pagebons aldeliko, no bevü bolitans, kels suvo neodons nätäpretanis ad suemön odis, ab bevü mens komunik, kels ba no dalabons timi saidik u no binons saidiko täleniks ad dedietön okis studes atsotik, ab kels vilons too seivön menis nitedas sümik foinäno ad flenükön onis.

Verat binon, das nen mekavapüks bevünetik, vol obas nelabonöv stumi vemo frutiki.

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

II:10:2013

LÄLID IN STUNALÄN
(fa hiel Lewis Carroll)

KAPIT JÖLID

KRÖKIDÖP KÖRADAIMA (3)

"Köradaim olilof oli! Ilükömof boso latiko, e lo Köradaim äsagof -"

"Labülolsöd pladis olsik!" älerorof Köradaim me vög tonära, e valans äprimons ad rönön valöpio mo e ge; änokons ta ods, ab fino, ünü brefüp, alikan ituvon pladi oka, e pled eprimon. Lälid äcedof, das neai büo ilogof krökidöpi so bisariki; äbinädon me vefaliens fagotaleigik, glöps äbinons lüstrids lifik, krökidafögs äbinons flamens lifik, e soldats ämutoms biegedön ad doatön gluni fo oks, sevabo ad bobotikön.

Lälid ätuvof, das fikul gretikün äbinon ad reigön flameni. Äplöpof gudiko ad koveniko pladön koapi ona dis brad oka, ko lögs lagöl pödü of, ab suviküno, ven iplöpof ad löükön särvigi ota, ed äblümof ad flapön lüstridi ko kap flamena, at äzütulon oki ed älöpiologedon lü of me logodajäst so kofudik, das Lälid lölöfiko no äkanof vitön smilarorüli, e ven fino iplöpof ad donükön kapi flamena, ed ävilof primön dönu, ekö lüstrid, kel isevilupon, ed ämokripon; zuo, glun, kiöpö ävilof tridi, äbinon vemo vefik, e soldats pebiegädöl älöükoms okis ai ad golön lü plads votik krökidöpa. Lälid suno äsüadof, das pled äbinon dido go fikulik.

Pledans valik äpledons otüpo nen stebedön turnis okas; äzanons ai, ed äkomipons ta ods ad getön lüstridis.

Ünü brefüp Köradaim äzunikof levemo. Äzimalekof, ed älerorof: "Säcöpoyöd kapi omik!" u "Säcöpoyöd kapi ofik!" za balna a minut. Kodü atos, Lälid äbinof go dredälik: fūmo no nog ifeitof ko Köradaim, ab äsevofo, das atos ökanos jenön seimna; "täno," ätikof, "kis öjenos-li obe?" Plidoy vemo ad säkapön menis is; binos stunidabik, das pösod igo bal bleibon lifik!"

Äzilogedof ad tuvön pöti gönik ad morönön, id änulälofo, va ökanof mogolön nen palogön fa ek. Vüo äküpedof publi bisarik in lut: balido äkofudof vemo, ab posä ilogedof oni brefüpo, äkonstatof, das äbinos lusmil, ed äsagof oke: "Ekö Kat se grafän "Cheshire:" anu okanob spikön eke."

"Pledol-li gudiko?" äsagon ofe Kat, sosus mud saidik ad spikön ipubon.

Lälid ästebedof jüs pub logas, tän änutof. "Ab lölöfiko no frutos ad spikön one," ätikof, "jüs lils opubons, u nemuiko bal onas." Ünü minut nog bal, ekö kap lölik. Lälid ädoseitof flameni, ed äprimof ad bepenön one pledi. Binof fredik anu, das labof dalilani. Kat äcedon, das ya binon saidiko logädik, seko koap mödikum no epubon.

"Cedü ob, pledoy go negidiko," äprimof Lälid me vög boso plonik, "e valikans zanons sovemo, das no kanoy lilön vögi lönik - e jinos, das no dabinons pledanoms patik; nemuiko if jenöfo dabinons noms, nek lobedon onis - e bi val binon lifik, no kanol fomälön kofudi valemik; samo, bobot, keli mutob zeilön, spaton pö flan votik krökidöpa - ed ebo anu, ämutob fögaflapön lüstridi Köradaima, ab sosus ilogon lüstridi oba, emokripon vifikol!"

II:12:2013

PARAD HÖLÖFIK
(Fa hiel Frank Roger)

Hiel Jeff Campbell älogedom viföfiko bradaglokili oka. Töbo äkanom stebedön kafapaudi. Spelabiko el Harvey öbinom us ko blün nulik ela 'Shimmer'. Äpödiostutom su stul oka ed äzilogom büri. Älogom menis, kels äseadons fo büratabs okas, kels älelogons nünömaskrinis, kels ägebons telefoni, kels äjäfons me doküms alsotik. Da fenäts äkanom logön bürabumoti votaflanü süt, kö mens mödikum äbejäfons tio otosi. Äbinos-li soiko zi zif lölik? Zi vol lölik? Fümiko äjinos soiko.

Büralif änaütom omi levemo, ed if el Harvey no ilüspikomöv omi ün del seimik, no üsufälomöv vali. Mödül balid oma ela 'Shimmer' imaifükon ome voli nulik – e vödiko, e nevoiko. Igebom suvo eli 'Shimmer,' e no plu äkanom fomälön lifi nen piluls blägik at. Mödül balid et ibinon glatik - anu äpelom moni gudik, abatos no liedükon omi . Ägetom völadi fulik tä mon oka.

Nügolölo fino ini fidasälun, koteniko älogöm eli Harvey, kel äslürfom kafi oka, e kel äsmililom frediko ome. "Eblinob ole anikis atas," äsagom, ed ämaifükom nami dü sekun, dat Jeff äkanom logedön vifiliko pilulis blägik ömik. Mans tel at äspikoms ko od dü nelunüp, mon pälovegivon, e Jeff äpokom blüni nulik ela 'Shimmer.' Pos paud ägekömom lü büratab oka, ed ämütom oki ad no slugön sunädo pilulis. Vol votik dunas heroedik, fäkas nämik e blesiras balugik äbätöns omi, ab ämutom zögön atosi. Ästeifülom ad ledunön vobi, keli ähetom

somödiko, ed äföлом bligi oka in tef at. Klüliko atos äbinon vob omik. Sosus igekömom lomio, äslugom pilulis, äbenoglidom ma nem otas, ed äyilidom lo jänäl onas. Cem zü om älunidon äs magälod, du vol 'votik' äsenovikon ai plu jü fülükam lölöfik jenöfa. Suno mems valik dö 'vol jenöfik' ümoikons lölöfiko.

Sosus xüamöp oma dabínotik ijenöfikon, Jeff ämufükom muskulis oka. Äbinos ai fikulik ad fövön ventüri ya peprimöli, bi mems ota ägekömons te pianiko. Om e komipans oma, no äpreparoms-li komipi gretik ta barbarans nüdranik? Älüvom tänadi oka, äzilogom víföfiko, ed äküpetom, das komipans votik ästebedoms büdi oma. Solalit änidülön su koaps suetik e su glävs e lecüds omas. Lesi! anu ämemom osi. Äprimikoms ad dadun tatakí sunokömik ta fotrupem nüdranas.

"Föfiö!" äsagom balugiko. Valikans ämospidoms lanöfiko ad lekomipön. Atosi äledesírom somödo: säboflapami, flenädöfi, romati vemik, dalestimí ä ritöfi nestipikis kekomipanas omik. Atos ägívon ome senäli ad binön lifik. Ekö dabín lifabik. Äföfíorönóm, ledesirik ad logön bludí neflena. Pö solamodonikam val äfinikon. Neflens pideidons jü man látik, ab milit ela Jeff id isufon deadanis mödik. Te laf manas omik igekömoms de komipöp kobü mans anik vemo pevunöls. Jeff ít isufom köti dibik in brad, ed íperom bludí vemo mödiki.

In tänad vuns omik pälekälons fa voms fol, ko kels äbuükómöv ad jäfön me duns votik, íf sanastad ädälönöv osi ome. Ab anu äkoteníkom ad takädön e staudön. Latíkumo dü neít et, medínan ävísítom omí. ävestígom flabülís omík, änutom lobülölo, ed äseídom okí nilü om. "Adel äbinon te lukomip. Suno komip voik ojenon. Cedol-li, das obínobs saidíko nämíks?" "No sevob osi," äkoefomJeff. "Ezufobs perí manas mödik, e pö

II:14:2013

komip okömöl neflens ba numo opluoms lä obs. Dabinons mens, kels sagons, das ya päridobs. Spelobsös, das gods omiseroms obis.”

Dü timül seil äreigon, täno medinan älaispikom: “Liedo dabinons nuns badik nog mödikums. Stok oba sidas di ‘Glimmer’ efinikon.” “Sidas di ‘Glimmer’,” ävisipom Jeff. Vög oma äbinon däsperik. Tio iglömom dö atos, ab anu mems ägekömons ome. Äköömikom ad slugön sidis et, kelas vobed äbinon so stunidabik. Ämögükons ome ad skeapön ini vol magälük dü brefüp, kö äkanom glömön fikulis lifa heroedik oka, kel jenöfo no äbinon ai so heroedik.

Vol magälük et äbinon paset büpaokalüpik, tim te nekleiliko pememöl dü tim at töbik nula-barbarik. Mens us älüxüödons, ävobons in bürabumots kö riskäds nonik ädabinons. Vol et äsevon ni trupis nüdranik, nimis natädik, döfis mitulöl, vunis, ni näfätamalädis.

Anu ämemom vali me pats lölöfik: Büralifi. Nünömaskrinis. Telefonömis. Zifi fulü bürs somik, kö mils menas älifädons lifi takedik e nentöbik, glöfölas karieris kontenüköl. Voli sefa e disinam lunüpik, keli minünäns bo cänidonsöv ko neliegöf, e nedanöfans ko naüt.

Nen sids ela ‘Glimmer’ no ömögös ad gegolön usio. Ömutom sufälön lifi jenöfik ko fikuls valik ota. Parad, do ädabinon te in kap omik dü düps anik, no öbinos rivovik. Neföro öseadom-li dönu lä büratab omik? Neföro ögebom-li nünömi u telefonömi dönu? Neföro ölogom-li eli ‘Harvey’ dönu, lutedan magälük, kela komikam änunädon finodi vobeda sidas di ‘Glimmer’? ä gekömi gebana sunokömöli lü jenöf grobik? Ägesadom ini kusens. “Nuns badik dido,” äsagom medinane.

KADÄM BEVÜNETIK VOLAPÜKA

O Volapükaf lens Valöpo!

Pos vätäl kälöfik, vöds kaenik sököl pezepons fa Kadäm, e kanons pubön in vödabuks e tidodems calöfiks.

DIGITIK	digital, numérque, digitale;
DISKUD DENSITIK	compact disc, disque compact, Compact Disc, disco compacto, disco compatto;
KONTAGASKRIN	touch screen, écran tactile, Sensorbildschirm, pantalla táctil, schermo tattile;
MEDÄD(S)	media, Medien, medios;
MÖDAMEDÄD(S) (subsat)	multimedia;
MÖDAMEDÄDIK (Iadyek)	multimedia;
NAALOGIK	analogue, analogique, analog, analógico(a);
PLATANÜNÖM	tablet computer, tablette tactile, Tablet-Computer, computadora tablet, computer tascabile;
REGISTARÖM	reorder, enregistreur, magnétophone (audio), magnétoscope (vidéo), Aufnahmegerät, grabadora, registratore;
SKRIN (televidöm, nünöm, bioskop)	screen, écran, Bildschirm, Monitor, pantalla, schermo;
TABANÜNÖM	desktop, bureau, Schreibtisch-rechner, ordenador de escritorio, computer da tavolo;
TELEFONÖM POLOVIK	mobile, téléphone portable (mobile), Handy, móvil, cellulare, telefonino;
TONODAKAEN	audio;
TONODA-VIDEODA-KAENIK	audio-visual;
VIDEODAPLEDÖM	video game, jeu video, Videospiele, videojuego, videogiochi.

Ralph Midgley (Sekretan Kadäma Bevünetik Volapüka)

SAGODS FA HIEL OSCAR WILDE

Stab pötöfik mata binon misuem bofaflanik.

Din gudik tefü pledam ko fil binon, das no igo paflamädoy.
Pafilikons utans, kels no sevons, viomodo pledoy ko fil.

Dabinons timüls, tü kels mutoy välön vevü lif, kel binon löliko lönik, e dabin, kel binon neverätik, nedidik ä bapik, ab keli voläd flagon.

Ven binoy in zif, muadoy oki. Ven binoy su länäd, muadoy votikanis. Binos tumödiko naütik.

Romat binon bugitod liegikanas, no binon cal nenkosidanas.
Pätikans sötöns binön plagälikis e komunälikis.

Seväd, kel primikon ko plim ga ovedon flenalöf veratik.
Primikon gidetiko.

erats metafüda binons verats maskaras.

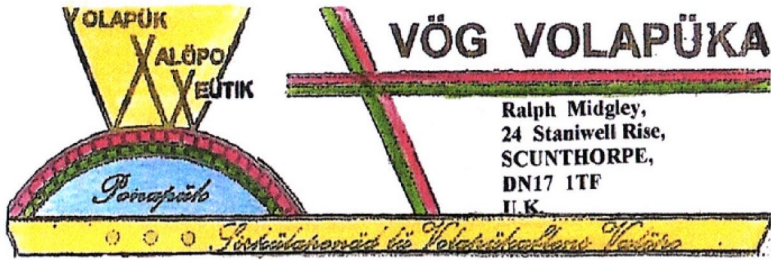
Nolav no kanon suemän netikälíkosi. Seko no labon fütüei in vol at.

Fredans voläda labons völadí, ab te völadí noik leigodäbas.
Lelogädükons jöni e jänäli nefredanas.

In vol at binons te lelügs tel. Bal onas binon: no getön uti, keli viloy, e votikos binon: getön oni - atos binos go badikum - binos lelüg veratik.

Nelobed cedü seiman, kel estudon jenavi, binon tug rigik. Binos dub nelobed, das dabinon proged - dub nelobed e volut.

No binos sapik logön valíkosi as sümbol. Votiko lif binon tu jeikik.

YELOD TELDEGKILID
NÜM 3

MÄZUL 2013

(Pads 17 jü 24)

O Volapükaf lens Valöpo!

Adel binon del solöfik. Benoglidob ai delis solöfik, bi binons äs flen fredik, kel pakon solami züo; bai väl obsik kanobs votükön volädi obsik ud ini ledom jönik, ud ini fanäböp.

Lif söton pamafön fa tik e dunots, no fa tim. Lif söton binön kleilik, nitedik, fredik. If vitobs menis, kels züons obis jü no kompenön ko dols ä blesirs onas, perobs mödikumo, ka kanobs fomälön. If lenükobs vafis koldik okiäla, täno mojedobs mödikis fredis gretikün lifa.

Do spel obas pro menef binon gretik, ye bäldikölo, dasuemobs ai plu, das pösods ti aliks, ün tim presenik, bejäfons ai nemödikumo dinis, kels ägivons obes blesiri gretik; sekü atos, pösods somik binons pöfiks, ifi bankakal onas binon fulik.

Din veütikün tefü lif binon: blebön yunik. Men, kel sevon ad dakipön ladi cilik e spiriti yunik otuvon vegi benoseka äsi freda. Blebön ai studan, ai fulü nuläl e lifafred - ekö klän okdaglofa! Sosis perobs yunöfi veratik obsik, ekö tim ven mems vetikons plu ka spels.

Vöds at no binons vöds obik. Binons vöds sapana. Ledigidobsös onis!

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom
Ralph

LÄLID IN STUNALÄN

(fa hiel Lewis Carroll)

KAPIT JÖLID

KRÖKIDÖP KÖRADAIMA (4)

"Plidol-li Köradaimi?" äsagon Kat nelaodiko.

"Lölofiko no," ägespikof Lälid, "binof so vemo - " Ab ebo anu küpof Köradaimi, kel binof nilo pödü of, e kel dalilof valikosi, keli sagoy; seko äfövof: " - skilik; sekü atos, nek votanas olabon mögodi pülikün ad gaenön pledi."

Köradaim äsmililof, ed emogolof.

"Kine spikol-li?" äsagom Körareg, kel änilikom lü Lälid, e kel älogedom lü kap Kata go nuläliko.

"Ekö flen oba - Kat se grafän ela "Cheshire," äsagof Lälid, "Dälörös obe ad jonodön oni Ore."

"Fümiko no lobülob lülogedi ona," äsagom Körareg; "Dalon ye kidön nami oba, if plidon."

"Buob ad no dunön osi," eküpeton Kat.

"No binolöd mäpüdik," äsagom Körareg, "e no lülogetolöd obi soiko!" Ägolom poi Lälid äsä äspikom.

"Kat dalon lülogön lü reg," äsagof Lälid. "Ereidob osi seimo in buk, ab liedo eglömob tiädi buka."

"Dido, mutoy moükön oni," äsagom Körareg go fümäliko, ed älüvokom lü Köradaim, kel äbeigolof: "O löfäb! vilob, das,

moükol kati at!"

Ad moükön nedasumovi alik, gretik u smalik, Köradaim sagof, nen igo zülogedön: "Säcöpoyöd kapi onik!"

"Osukob boyadi ob it!" äsagom reg ledesiriko, ed ämospidom.

Lälid äcedof, das öbinon tikamagoti gudik ad kontrolön progedi pleda, bi äkanof lilön vögi Köradaima fago, kel äluvokädon zuniko. Ya ilielof ofi, kel icödetofo pledanis kil ad pasäkapön, bi iseletons turnis okas; i progedi pleda lölöfiko no äpliton eli Lälid, bi ädareigon us kofud soveinik, das neai äsevofo, va äbinon turni oka, u no. Seko emogolof ad sukön lüstridi oka.

Ab lüstrid ofik äjäfon me feit ta lüstrid votik. Atos äjinos pöti legudik pro Lälid ad krökidaflapön bali onas me lüstrid votik; fikul teik äbinon, das flamen ofa igolon lü flan votik gada, kö Lälid äkanof logön oni, kel esteifülon, nekaniko, ad flitön ini bim.

Ab ven ifanof flameni, ed igeblihof oni lü krökidöp, feit ifinükon, e lüstrids bofik äbinons selogädo: "ab jenöfo lindifos obe," äcedof Lälid, "bi bobots valik id emogolons de flan at krökidöpa." Sekü atos, äjoikof flameni dis brad oka, sodas no äkanon skeapön dönu, ed ägolof ad fövön spikoti ko flen oka.

Gekömölo lü Kat se grafän 'Cheshire,' Lälid äsüpädofo ad tuvön menamödöti saidiko gretiki zü on, e disput gretik äjenon bevü boyad, Körareg e Köradaim. Alikan äspikon otüpo; retans äseilons, ed ädredälikons ai plu.

Sosus Lälid äpubof, kilans valik elebegons ofi ad büädön tefü din at.

(Fin kapita jölid opubon in gased mula okömöl)

STÖBS (Dil Balid)
(fa Frank Roger)

Jiel Jessica töbo äkanof kredön utosi, kelosi älogof. Nafäd-li? Funs, kobü lüflotots alsotik-li seatöls valöpo su melajol? Kis diabö äjenon-li? Dü timüls anik älogetof naudo lü magods skänik in völaskrin oka büä äkanof sludön, kisi ödunof. Täno äsumof telefonömi, ed ävälöf numi ela ScreenWise : Remanadünot.

Sufädiko ädalilof reklamakedi ko spet, das seimüpo öfägofof ad remön telefonayumi jerikum nen reklams. No älogedof dü timül skrini, kel jino ämijäfidon. Älogetof plao da fenät, bi äbuükof ai sili gedik e reini nefinik bu jeikots neplänovik, kels änaudükons melajoli vütropik.

Sosus telefonot fino pigeton fa remana-dünot, äsagof peskänölo: “Pelob moni gudik pro leboned obik ela ScreenWise, e jonoy ebo anu dinis mu leglumälirik alsotikis: nafädi, funis valöpo su melajol, dinis vero naudodirik. No kanob sufälön osi. Spelob, das suemols säkädi at, e das okanols nätükön atosi onu.”

Vög cinik ägespikon: “Sevedobs säkädi fa maibreikans pekodöli. Eplöpons ad nüdranön ini sit olik.”

“Maibreikans-li?”

“Plöp levemik prodotema obsik völaskrinas jiniko elübätön maibreikans, kels tuvons blesiri gretik ad nüdranön ini sits no pejelöls e ad sedön usio patädis nedesirabik.

“E kisi kanobs-li dunön in tef at?”

“If dalabol ün tim presenik lebonedi balugik, gudikünos binon ad getön pluamoti, kel keninükon stöbi ta maibreikans e viruds. Binon jerikum, ab omoükon säkädis fa ol pemäniotöls. Fino ocedol, das fräd somik völadom in tef at. Vemo mobob, das

lebonedol pluamoti Otuvol patis mödikum tefü leboneds ä suäms alsotik põ resodapad obsik.”

Dü brefüp Jessica ävätälof välis mögik, ab äilailogof in skrin oka, das funs ai mödikums päblinons fa vefs sui melajol; seko älebonedof pluamoti saidiko nejeriki latikumo dü soar.

(Fin konota sökon ün mul okömöl)

PÜKS ALSOTIK NEKÖSÖMIK
(fa Brian R. Bishop)

Arden R. Smith, Kadäman Soga Bevünetik Volapüka, ma gased Sperantapükik ‘Literatura Foiro’ (43;259, tobula yela 2012, pads 241-249), penom kapiti in buk ‘From Elvish to Klingon’ fa Michael Adams, O.U.P., 2011. Nunon, das Arden binom skilik tefü püks ela J.R.R. Tolkien, e das bepenom pükis mödik da pasetatims.

Primom dub püks nämädanetas (a.s. Grikän e Romän). Mäniotom pükis filosofik (a.s. fa Francis Lodowyck, George Dalgarno, Bijop John Wilkins): tummyela degvelid, tummyela degjöl laboms netapükis (a.s. Fransapüki, Deutapüki e Linglapüki). pemiedükölis fa netapüks votik. Äpubons desinapüks (a.s. ‘Volapük’ [pads 6], ‘Sperantapük’ [pads 7] ed ‘Ido’ [pads 2] äsi netapüks pebalugüköls (a.s. Latino sine flexione fa Giuseppe Peano se latin, Basic English fa C.K. Ogden se linlapük, e Wede fa Adalbert Baumann se Deutapük, e Saxon English).

In spod ko Arden enunom obi sökölösi: Tiäd kapita binon ‘Confounding Babel: International Auxiliary Languages’ (Vanüköl eli ‘Babel’ : Yufapüks Bevünetik).

Kapit binädon se dils zül, sevabo:

Nüdug;

'International languages: from natural to artificial'
(Püks bevünetik, de natiks lü mekaviks);
'A priori languages' (Püks di 'a priori') [Lodowycyk,
Urquhart*, Dalgarno, Wilkins, Sudre (Solrésol)]
'A mixed IAL: Volapük (Yufapük bevünetik pemigöl:
Volapük)
'An 'a posteriori' IAL: Esperanto' ((Yufapük bevünetik
di 'a posteriori' : Sperantapük);
'Offspring of Esperanto' (Sperantapüka licinans) [Ido,
Occidental, Novial]
Simplified natural languages' (Püks natik pebalugüköl)
[Latino sine flexione, Interlingua, Basic English, Wede];
'Languages for part of the world' (Püks pro dil vola)
[püks fa hiel Elias Molee: el Saxon English, e ret);
Conclusion (Kludod).

(* Urquharft äbinom bal heroedanas in konot fa Drummond).

Äpenob ele Arden, das vipoböv, das läükom dinis votik tefü at,
a.s. no mäniotom püks konedas, a.s. 'Utopia' fa Thomas More
e 'Nicolai Klimii iter subterraneum' (täv distalik ela Nicolas Klim)
fa Ludvig Holberg, u gebami latina nutimik.

Cidiko ägepenom, das püks konedas äbinons plödü züot kapita,
e zuo, das no ikanom penön dö yufapüks valik, bi lunot kapita
seväro miedükon atosi.

HAIKUDS TEL PRO LÖFÄBS
(fa Philippe Combot)

O löfäb oba,
Lifi oba okipob
In namil ola.

Prulof jilöfäb,
Logod binon glumülik,
Bi löfof obi.

Haikud binon poedot brefik sümädü liänafom Yapänanik:
binädon me liäns kil, silabas lul, vel e lul, kel steifülön ad
notodön tikamagotis dibik gebü vöds nemödik.

“VOLAPOP!” ZELON YUBIDI DEGLULYELIK!

Ven resodapads obik äpubons ün yel 1998, Volapük vemo nemödikum ädabinon in bevüresod. No äkanob büosagön dinis somik äs Vükiped e grup aela "Yahoo!"

Too, do adelo kanoy logön resodapadis Volapükik mödikum, sperimänt lienetik obik blebon din balatik, nen sümädots.

Ba ünü yels deglul okömöl olaboy väli vidikum resodapadas Volapükik.

Arden R. Smith

Resodamastan ela "VOLAPOP! Pads kuliva pöpedik pro Volapükans"

CÖD DÖ PROIB

No kredolös, das proib buka fa ol gideto badika pacedöla osefükon cili olik ta flun reideda rübüköl!

De proib näm nonik, nämükam nonik süikon. Nämiks ta fluns miotöl de flenädans, reklams, reided, spikots . . . te hipul ut, te jipul ut binons, kels sekü sogäl, in kel padugälons, peblunons ko tadunanäm ninälük ko rafin cöda, senäla e vila, kel fägükons onis ad sevediko lasumön u deimön ninälao dinis.

Pro ons, kosikam ko lukomun e bap no binon bätod u miotükam, ab sevedikam.

Men, kel labon fomäli legudik,
Föлом ga lifi, suämü nejerik!

SAGODS FA HIEL OSCAR WILDE

Konven binon soalikos, keli kuliv obsik kanon givön obes.

Jenotem ola binon ut, kel binol. Binon mod soalik, dub kel sötöy pacödön.

Dü timäd go nejönik e prüdik, lekans prünons, no de lif, ab de od.

Binos ai fopik ad konsälön, ab lofam konsäla gudik binon deidovik.

Klänäds jimatanas votanas binons lüxüods vesüdik lifa nulädik. Nemuiko, pösods lä klub, kels labons lifayelis saidik ad sevön difikosi, sagons osi obe. Ab man nonik sötom klänädön bosu jimatane lönik. Ai tuvof verati. Voms labofs ladälöf stunabik tefü dinäds somik. Tuvofs valikosi, plä kleilikos.

Fümob, das if lödoböv su länäd dü muls mäi, vedoböv so nekulivik, das nek demonöv obi igo bosilo.

Binos e lenejönik, e lenofik ad komandön späliäli pöfanos. Sümos ad konsälön faemäbanos ad fidön nemödikum.

Dial no binon zesüdo veratik bi ek deadon pro ot.

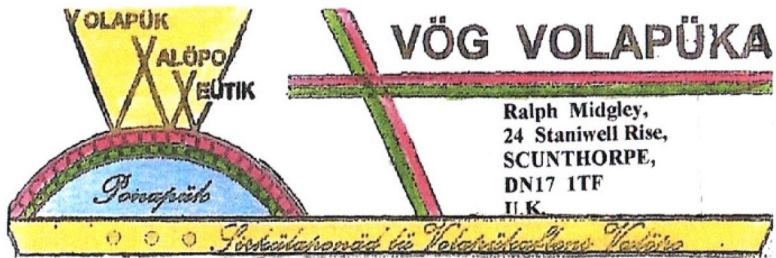
Lif binon lokam lekana, ed u sojafädon bisarikosi fa pänan u skulturan pefomälöli, u jenöfikon drimi nejenöfik.

Keinans valik labons kaladi badik. Binos klän tiräda onsik.

Dabinon gud mödikum demü stup, ka fomäloy. Tefü ob, stunidob vemo stupi. Binos sot kesenäla, cedob.

Mens valik binons mosts. Kodü atos, zesüdos, das pafidons gudiko. Kuisinan gudik jafon stunidotis in tef at.

No dabinons mimalalogeds seimik.

YELOD TELDEGKILID
NÜM 4

PRILUL 2013

(Pads 25 jü 32)

O Volapükaf lens Valöpo!

Ad sevön fruti püka bevünetik, te neodoy ad küpedön kaoti pükik adelik da vol lölik; nendoto ad binön slopan püka mekavik, mutoy binön frediman. Badiman jenöfo no kanon jäfädön me dial somik. Cedü badimans, fredimans binoms pösods fopik, kels logoms lifi äs pölaced, e kel ün del seimik okömöl otüvom midini otosa.

Ab frediman veratik no binom pösod somik. Do gudiko sevom fikulis lifa valemik, lif oma binon veratiko jafik. Büologom dinis badik okömöl e steifülom ad nedrefön onis. Finü lif, tuvom koteni dibik, e pakom valöpo fredü.

Vöds at kanons bo bepenön lifi Volapükana veratik. Do dial it binon legudik, dasevom, das nets nämädik vola neföro odaoptons oni; too sevom, das binon dial lejönik, e kodü atos löfom oni.

Fredim binon väl - väl keli man sapik nenzogo välom ven binom yunan. Väl at slüdon lüodi lifa omik. Badimans, votaflano, vedoms künidiks, e suvo no tuvoms seimo gudi.

Hiel Goethe äsagom, das blig balid menas lo nilädan binon ad fredön. I no glömobsös, das hiel Heraklit äkredom, das bad muton dabinön kobü gud. Seko badimans i mutoms lödön su tal ot kobü fredimans. Sekü atos, keliedobsös ko utans, kels mutoms sufön somödo.

Ekö buäd pro slopan Volapüka - mutons binön ai fredimans!

Valikosi Gudiktün Oles ed Olikanes

sedom

Ralph

LÄLID IN STUNALÄN
(fa hiel Lewis Carroll)

KAPIT JÖLID (FIN)

Äprimons ad dönuön blöfädis ofe, ab, bi äspikons otüpo, ätuvof fikuli gretik ad lilön utosi, kelosi äsagons.

Blöfäd boyada binon, das no kanoy säcöpön kapi, if no dabinon koap: das neai büo idunom somikosi, ed anu *om* äbinom tu bäldik ad primön febodi nulik.

Blöfäd Körarega binon, das kanoy säkapön valikosi, kel dalabon kapi, e das no mutoy spikön nesiämi.

Blöfäd Köradaima binon, das if no dunoy bosu in tef at ünü brefüp, valikans posäkapons in top et. (Äbinon küpet lätik at, kel idredälükon valikanis us).

Lälid no äsevof kion sagön plä "leduton lü Jidük: säkolsös cedi *ofik*."

"Binof in fanäböp," äsagof Köradaim boyade: "ramenolöd ofi isio," e boyad emogolom äs sagit se car.

Sunädo pos mogul oma, kap Kata äprimon ad nelogädikön, e ven igekömom ko Jidük, äbinon lölöfiko mo; sekü atos, Körareg e boyad ärönoms mo e ge ad sukön oni, e retans egolons dönu ad kompenön ko pled.

PROMETHEUS

(Fa Johann Wolfgang Goethe

Tegolöd süli ola, o Zeus,
me lefogafogül
ed okskilükolöd – äs pul,
kel säkapom tilis -
me kvärabims e belasomits.
Too mutol tali oba
leadön stanön pro ob,
e ludomi obik, keli no äbumol,
e furnodi obik
pro glut kela
beglötol obi.

Nolob nosi pöfikün
dis sol ka ols, o gods!
Yamiko nulüdols
me sakrifotatrips
e plekaväp
mayedi olsik,
e defädolsöv, üf
cils e lubegans no binonsöv
fopans spelik.

Ven nog cil äbinob,
ed äsevob ni plödio ni ninio,
tän äflekob logi obik pepölavegöl
lū sol, äsva binonöv love at
lil leilöl ploni obik,
lad äs obikos,
miseröl dränäbi.

Kin äyufon obe
ta viläd elas Titan.
Kin äsavon obi demü dead,
demü slaf?
No eledunol ito – li
o lad glutöl saludiko?
Ed äglutol yuno, gudo,
pecütölo. Savadani
slipölane us löpo?

Oli sümob-la? Pro kis?
Föro äsofükol-li
dolis pafledölana?
Föro drenis ästilükol-li
päddredälükölana?
No äsmiton-li obi ad man
tim valanamädik
e fät laidüpik,
söls oba ed olik?

Äcedol-li ba,
das sötoböv lifi hetön,
fugön ini däsärts,
bi no ämadikons
floradrimis valik?

Is seadob, menis fomob
ma mag obik,
tributi, kel leigonös obe,
ad liedön, drenön,
juitön e fredön,
e no stümön oli,
äs ob!

STÖBS (Fin)
(fa Frank Roger)

Del dönuiik lefenüköl in voböp, kosädatrens tufulik, sil lefogik, prodöl lureini sutik, e keds lunik menas, kels stebedons lifti in Tümalödöp, lom jiela Jessica.

Äfredof vemo ad lomiokömön: ädujetof vifiko, ed änikurbof völaskrini gretik oka. Äfredof ad logön dönu melajoli vütropik, vati lemüröl, äsi pamis kledülöl dub vienül sofik.

Ätelefonof jifleni Moira, ed äsagof: “Lio stadol-li?”

“Stadob gudiko, danö! Ädelo völaskrin oba ämijäfidon, ab äbonedob pluamoti, e jinos, das jäfidon gudiko dönu.”

“Benö! o Jessica. Nek kanon lifön nen völaskrin anu, voto neföro logoyöv solanidi. Völaskrin obik jäfidon dü del lölik. Leadob igo färmön körtenis. Kin ga vipon-li ad logön se fenät?”

“Si! Binos vemo gudik ad kanön ai juitön soli, sabi e sili blövik, e ad glömön stadi jenöfik plödo. E stom obsik, kitimo äbinon-li jönik? Igo no memob asi.”

“E no spetob asi. Sovemo säkuradükos oyi. Binos gudik, das solanid obsik binon ninü lom.”

Bos in skrin äkofudükon Jessica dü timül, ed äsagof: “Stebedolös dü timül, begö! Ag! Dabinon nog säkäd. Kis atos ebinon-li? Reklam-li? Reklami bo elogob-li dü sekun in skrin oba? Neföro büo elogob somikosi. Diabö! Kis ba binon-li?”

Maibreikans ba eplöpons ad nüdranön ini sit olik. If binoböv ol, telefonoböv remanadünoti

Ed atosi ädunof posä ilogof reklamis ai mödikumis in völaskrin. No äbinos so badik äs säkäds ädela, too ävilof getön pläni in tef at.

“Ebonedol pluamoti nejerik,” äplänon vög cinik, kel pefödon fa reklamans. Reklamans onsik klüliko pubons in skrin

olik.”

“Ab vilob labön logami nedöfik,” äflagedof Jessica. “Nosi bisarik, reklamis nonik, te melajoli, soli e vali, keli vilob logön.”

“Mobob üfo, das bonedol pluamoti, kel ninükon stöbi reklamas. Obinon jerikum, bi no labon födans, ab obinon pötöfikün pro ol.”

“Suemob,” äseifof Jessica. “Ovisitob vüresodaspadi olik ad logön lofotis.”

Jessica äsumof dönu telefonömi, ed ällilof vögi jiela Moira, kel äsagon:

“Memob, das esagol obe, das älabol säkädis tefü völaskrin olik.”

“Si! ab anu ebonedob pluamoti jerikum, e val jäfidon äs büo. Anu dalabob solanidi ai domo.”

“Benö! Ab bosil bisarik jenon is, e vilob dalilön cedi olik, bi labol plaki ömik tefü säkädis somik. Jenöfo tü tims lunomik, sol in skrin oba padagükon fa lefogs. Säkob obi, kis ba kodon atosi?”

“Lebonedi liosotik dalabol-li?”

“Binon leboned jerik kobü stöbs ta maibreikans e viruds, äsi stöb reklamas. Sekü atos, sötob juitön solaliti nidik nen rop seimik. No sevob, kis mijäfidon.”

“Omutol telefonön remanadüni,” ämobof Jessica, “ab jenöfo säkob obi, va steifüloy ad selön pluamotis ko stöb ta mistom.”

“Kisi-li?” äsäkof Moira.

“Ekö te tikamagot obik!” äsagof Jessica, ed älogedof vifiko skrini oka ad logön va lefogs balid id ilükömon ya pö of.

FRIEDRICH BRÖNNIMAN (1846 – 1930)
(fa hiel Brian R. Bishop)

In gased Sperantapükik : ‘La Ondo de Esperanto’ (2013:2 (220) febula atyela, pad 18), Reinhard Haupenthal, nolan zilik dö jenav Volapüka, äpübom yegedi nitedik e nunafulik yumedü vobot Jveizana Andreas Künzli, sev. ‘Universalaj lingvoj en Svislando’ [Valemapüks in Jveizän]. Ekö nuns veütikün yegeda:

Brönniman pämotom yelü 1846-11-06 tö Belp. Geometan calöfik zifa Bern, ämafom Foti Zifatatik ela Belp e ziläki löpik ela Bern. Yelü 1878 pävälom geometan zifik ed ämafom zifi vönik. Yelü 1888 äpübom buki tiädü : ‘Mafam kadatik ma бүдүлs lonöfik in kantons baläläna Jveizänik e läned kälafotik kobälänik’. [tradut tiäda tradutoda Sperantapükik]. Äkobofünom sozi geometik zifa Bern. Ädeatom tü d. 1930-08-06 in malädanöp Salem; päsepelom in Schosshalde.

DUNOTS TEFÜ VOLAPÜK

Brönniman ävedom presidan Volapükakluba Bern tü d. 10id yanula, yela 1889. Klub pänefünon tü d. 10id yanula, yela 1893 kodü ‘kondot tazeilik e vilädik datuvala e pärid dinäda omik demü atos” [tradut tradutoda Sperantapükik]. Cifabukeman Bloesch äpenom in protokabuk: “Pedegivöl bukeme zifik ad pakonsefön e padalaböl fa presidan lätik sogä, söl zifageometan F. Brönniman mulü tobul 1893.” [tradut tradutoda Sperantapükik]. Bukem zifik id ädageton konleti bukas, gasedas e namapenädas volapükikas ela Brönniman. Ninü spoded omik dabinons peneds fa Schleyer, Kerckhoffs, Schnepfer, e votans. Niverabukem zifa Bern nu dalabon bukis, pämodis e gasedis pebukölis. Ün presenatim valiks otas stebedons lisedami calöfik

HIMATAN BÄL DOTÜ LIFAYELS JÖL

Hipul bäldotü lifayels jöl se Sulüda-Frikop ematikom ko vom bäldotü lifayels plu mäldeg, bi fantum lefata omik, kel ädeadom bü yels mödik, äbüdom ome ad dunön atosi.

Samele Masilela ematikom ko mot cilas lul, Helena Shabangu, kel ya labof matani, fo vüdans tum. Samele älesagom, das lefat deadik oma äkoefom lelöfi omik pro of, ed äbegom ele Samele ad matikön ko of pro om. Bi valikans ädredons demü bölad fa lanavol if mat no äjenon, äbaicedoy ad fölön vipi oma.

Äsagoy, das matikam, suämü pouns zao mil, ägeton benedi famüla oma, äsi uti himatana anuik jisöla Shabangu. Mat sinifon, das el Samele binom lufat cilas lul jisöla Shabangu, kels labons kobo bäldoti lifayelas vü teldegvel e kildegvel. Do sagoy, das el Samele ävilom zälön matikami, jinos, das higam ya äbedotom fütüri mödayelik ota. "Ven obäldikumob," äsagom Samele gasedamanes, "omatikob ko vom bäldotü ob." Äläükom, das desinom anu ad julön e studön mödo.

Sagoy, das matikam eleskänon kobädi topik, ab mot ela Samele äbegesagof, das matikam äjenon te ad kotenükön lanavoli, lesagölo, das mat somik no binon bligöfik ma lon. Jisöl Masilela id äsagof, das dun at ikotenükön lanavoli. "If no ilobedobsöv lebegi lefata, tän bos badik üjenonöv in famül obsik. No äbinon säkäd pro ob pösodiko, bi äsevob, das lefat ela Samele ävilom matikön ko jisöl Shabangu, e sekü atos, ukotenükobs omi.

SAGODS FA HIEL OSCAR WILDE

Fätajigod no sedof obes bünunis. Binof tu sapik u tu kruälik ad so bitön.

Drenam binon seföp vomas nejönik, ab rübükam jönikanas.

Löfolsöd lekani pro it, e täno valikos, keli neodols poläükons ole. Dediet at tefü jön ä jafädam dinas jönik binon bluf kulivas gretik valik. Binos atos, kel votafomon lifi sifana valik ini sakram pla spekul.

Ai binos völadik ad säkön, do no ai so ad gespikön säki.

Vom lölöfik gudik binof zesüdik ad dunön seimikosi lölöfiko fopiki.

Stipü dugäl lönedik, vom kanof dunön seimikosi.

Ai sagob utosi, kelosi no sötob sagön. Jenöfo sagob kösömiko utosi, kelosi vo cedob - pök gretik nutimo. Suvo kodos, das misuemoy.

Plak binon utos, kelosi valan nemon pökis okik.

Nendöf veratik binädon me ut, no keli men dunon, ab keli men binon.

Stab jemoda valik binon fümäl nesüdöfik verik.

Bespikoy somödiko jöni konfida. Jinos, das no pasevon jön vemo feinikum dota. Kredam binon mu nenitedik. Dotam binon go jänädälik. Galäl binon lifam, ab taked jü sef binon deadam.

Vobed alik, keli prodoy, jafon nefleni. Ad binön pöpedik, mutoy binön zänedöfik.

No kanoy siön, das sötäl tumödik gudükumon vemo u sanabi u fredü lönikis.

YELOD TELDEGKILID

NÜM 5

MAYUL 2013

(Pads 33 jü 40)

O Volapükaf lens Valöpo!

Se fenät cema obik, logob lefredo, das mayul fino elükömon kobü viel magik floras e bimas: mutob siön, dido, das yelasäsun at binon säsun buik oba, bi stom binon valemo plitik; do strals sola no binons tu vamiks. Valöpo lut labon flifädi juitik neleigodovik florüpa.

Nendoto säsun alik dalabon patis lönik. Samo florüp Volapüka äbinon vemo vifik, bi äbinon neod gretik ad atos. Ekö nets vola faġik ko belödans okik, e te lieġikans, u bo täläktans äkanons seivön onis. Votaflano pöfikans e netäläktans älabons fikulis mödik ad kolkömön onis, u ad spodön ko ons, u defü mon, u defü nol, u defü bofiks.

Pro utans, Volapük äbinon kik magivik, kel äkanon maifükön yanis vola lölik. Dub pük at äkanons seivön menis netas da vol lölik. Ed ägleipons lanäliko kiki at. Horits nulik dido! Ab lif in tim et e lif in tim obsik binon äs lif su planets tel distik. In tim et, mens älärmons vilöfo dinis nulik, bi äbinon privileġ gretik. Anu too dabinons dins votik nedinitik ad dunön. Lanäli mödadilo eperobs. Suvo mutobs damütön cilis ad lärnön, bi dabinons mäted somödik in tef at ad bekomipön.

Anu slopans büik edeadons, ed ekö menädi nulik. Volapük eprimon dönu, ifi pianiko, ad gaenön flenis bevünetik nulik, kels binons fütür obsik. to fikuls timäda nulädik.

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

Ralph

PLÄGOLSÖS VOLAPÜKI !
(Tuvedots su pad kildegzül)

Suvo penobs Volapüki no verätiki, no ma noms püka. Bo no fümobs dö noms ömik, bo edaoptobs lunüpao kösömi negudik, ab kanobs gudükumön ai noli obsik Volapüka. Ekö pöti legudik anu ad skilükön obis in tef at.

Dono okanols reidön setis tel: bal otas binon verätik; set votik binon neväretik. Kanol-li tuvön verätiki? Primolsös.

- a. Buükobs stomi solik bü sil gedik.
- b. Buükobs stom solik pla sil gedik.

- a. If binoböv ol, visitoböv omis.
- b. If äbinob oli, övisitob oms.

- a. Äfredükoms mödo lomiokömön.
- b. Äfredoms vemo ad lomiokömön

- .
- a. Äspelof, das obinom us odelo.
- b. Äspelof, das öbinom us odelo.

- a. Debet sümom suvo däsperi.
- b. Debet sümom suvo ko däsper.

- a. Danöfoms ofes yufi somik.
- b. Danöfoms ofis demü yuf somik.

- a. Vilobs ad hestön glöbilis plu ka fol kobo.
- b. Vilobs hestön ko glöbilis plu fol otüpo.

MAN BALID SU MARD
(Fa hiel Frank Roger)

Hiel Lewis töbo äkanom kredön logis oka. Mard - horit nulik. Älelogom dalestümölo sili redik ä länodi nosöfik, kel ästäänikon fo om.

“Binob man balid su Mard,” ädasuemom. “Stepis at, kelis dunob, binons liölastons in jenotem menefa. Fütür glorik in leval lübäton obis. Pos steps balid huela Armstrong su mun, ekö bun sököl gianik föfio.”

Ädunom stepis ad blufön tirädanämi nemödik planeta redik. “Dunob stunidotis nog ömikis is,” äspikom ini mikrofon lü Kontrolöp. “Futamäks oba in puf Mardik odugon menefi jü stelem.”

Pla vög lebüdana Kontrolöpa, ällom tonodis dudranik galükama-vokäda. Älöseidom, ed äklotom oki ad lifädön deli näütik nog bali voba namik in Munastanöp ‘Malzberg, ! plödogalädöp failabik, kel äbinon meb biedik drimas pedäbreköl menefa ad vikodön levali. Älogom vifiko da fenätil, ed älogom tali in sil blägik lagöli - lutop et, kela züäd ipemikon.

“Klädöm menefa,” ätikom. “E bo i sepül ona.” Ba sötom fredön is löpo in munastanöp at vorädiköl kobü vetotanäm nesefik mekavik.

Mard ya piglömon.

() () () () () () ()

Drims binons suvo stöf dinas okömöl

VOLAPK SIS YEL 1960

TIMÄD NULIK VOLAPÛKA (1)

Finü yel 1962, gased calöfik Volapüka : “Zänagased pro Volapükanef” no plu pübükon. Pos yels plu teldeglul, gased at, kel balido pibükon fa Arie de Jong e kevobans dis tiäd “Volapükagased pro Nedänapükans” äbinon deadik. No sevoy kuratiko, Volapükaf lens liomödotik ädabinons da vol tü tim et. Ba kildeg, ba kiltum : tio valikans äseilons. Dü degyel at Volapük äslipikon ai dibikumo; äjinos äsif ödonon natemi lätikün.

CIFAL FIEDIK E NÜKÖMÖLAN (2)

Dü yunüp oba äbinob Sperantapükan zilik. Ästudob jenavi püka, ed äkolkömob balidna dubo Volapüki. Ko nited gretik ästudob püki fa el de Jong pirevidöl, ed äpenom Cifale, kela ladeti seimo ituvob ad seivön omi. Ägespikom sunädo penedi obik tü d. detgelid dekula 1975 penätü om. Ekö vödem ota:

O söl digik ‘Midgley,’

Päsüpädob e vemo päläbükob getön penedi oli dätü d. 29id novula, e spidob gespikön ole.

Kiöpo älärnol Volapüki? Löliko in Bukem Britik? Bukis e pübotis kinik labol, e kinikis etuvol votöpo? (Vipoböv lisedükön alikis, kels ai dabinons). Ol gebol püki rigik ela ‘Schleyer,’ ab ob penol me fom püliko perevidöl fa dokan @Arie de Jong.’ (If vipol remön bukis (äsä gramatis e vödabukis), penolös söle Reinhardt Hauptenthal [givom obe ladeti oma tü tim et). Om labom stoki mödik ledino in dialeg at, e labom bukili nitedik : “Jenotem Valemapüka Volapük” fa söl Schmidt, cifal attimik mufa.

If vilol penön medü Volapük, penolös söle Abelardo Sousa [ladet]. Om sevom legudiko fomi rigik e penom ai lemödiko. Ba ya egetob penedi de söl Donald Gasper [ladet].

Semikna obs kolkömob in zif ‘London’ ko flen mufa ‘Ido,’

V:37:2013

Robert Carnaghan, e mufa 'Neo' Douglas Blacklock. If vipol pükön ko obs, pöt sököl binon tü d. 7id yanula a düpalaf pos degtel dü poszedel. Kanol telefonön obi dü vobadüp medü [nums telefonik].

Pükis valemik kinik ol sevol? Ob ya spodob ko lautans e slopans pükas ömik. Ab patiko plidob püki at fasilik, nitedik, vönädik ed igo jönik. Vipoböv dönustabükön mufi gretik Volapüka in vol. Kisi ol vipol dunön?

Begespikolös, begö! suniko obe e penolös suniko ladetes ya pemäniotöl.

Ko glids flenöfik e benovips gudikün pro Kritazäl e Nulayel okömöls.

B. R. Bishop.

So äprimon kevobi obas gönü Volapük. Ekö Cifal lanälik, kel neföro iperon speli love yels. Stanom in kedet nenropik, kel päprimon bü yels mödik fa Schleyer it. Id äsevom pösodis votik, kels äviloms spodön medü Volapük.

Balan otas äbinom hiel Abelardo Sousa se Florianopolis (Brasilän), ko kel äspodob suvo. Lefat omik äbinom pionirVolapüka us. Äbinom vemo tälenik. Zuo äbinom musigan, kel änoatädöm hümi lobü Volapük.

NEOD BALID DRANIKÜN (3)

Poso äspodob laiduliko ko Cifal. Do ya ilautom tidodemi me Sperantapük, ün degyel 1970 äprimob ad lautön tidodemis Volapükik/Linglänapükik, bi in tim et tidodems valemö äbinons pro Volapük rigik ela Schleyer. Seko neod gretik ädabinon ad lautön tidodemi gudik e brefik pro Volapükaf lens Linglänik. Ya ädabinons tidodems legudik Deutänapükik e Nedänapükik. Tidodemi balid oba tiädü : "Volapük Vifik" pästudon fa mödikans medü püks mä. Id älautob "Naböfaninädi Volapüka" (Lingläna/Fransänapük) gebü säkans, kels ävilons te xamön binodi püka se nuläl. Ats äbinons tidodems balid, ab latikumo edunob tidodemis tel votikis, kels äbinons nitedikums e pötöfikums ad studans zilik.

NEOD TELID DRANIKÜN (4)

Sis yel 1962 gased Volapükik nonik ädabinon. Ab muf bevünetik neodon gasedi ad balön e nünön Volapükaflenes valöpo nulodis tefik. Tü fin yela 1979 äsludob ad primön gasedi, keli panemon anu "Vög Volapüka."

Ab tiäd balid no äbinon "Vög Volapüka," ab "Pened Komunik Volapükaflenes Valöpo." Dü yel te bal tiäd gasedila äbinon "Pened Komunik." Tü del semik, balan reidas epenom obe ad sagön: "Tiäd nejönik kion! No kanol-li tuvön nemi gudikum pro gasedil obas?"

Seko ün yel 1991 evotükob nemi. Nu äbinon "Flenef Bevünetik Volapüka" stimü klub necalöfik pro Volapükaflens, keli timü et ifünob. Ab pos yels degkil äsäkob obe: "Binon-li nem pötöfik?" Tü tim et, ädunob tidodemi Volapüka. Bal lärnoda tidodema at äbinon dö jipul, kel ilärnof Volapüki, ab kel ävilof spodön Volapüko ko ek. Seko epotof penedi lü gased fomälik nemü "Vög Volapüka." "Nem gudik kion!" ätikob, e sis yel 2004 nem gasedila obas binon "Vög Volapüka." Dü lif gaseda ye, nem ota eceinon kilna. Gased at pubon balna a mul.

Sekü atos, neods tel gretikün mufa pefölons, sev. tidodem pro primölans, äsi gased calöfik ko yegeds alsotik.

TUMYELAZÄL VOLAPÜKA (5)

Yubid tumyelik Volapüka äjenon dü yel 1979. Äbinon pöt vemo gönik ad propagidön püki. Els BBC (Netatelevid Britänik) ed ITV (Büsidelevid Linglänik) ävilons dunön programis dö Volapük e dö jenav ota.

Cifal ed ob äkompenoms ko ats. Igo anu kanoy nog juitön programi in bevüresod valöpo (pläamü Greta-Britän, kö pepoibon). In tim at Volapük päpropagidon da vol lölik medü netagaseds veütik, radion e televid. Tim gretik kion!

I Cifal id ob ädasevoms fruti veütik yubidas somik. Cifal it äjäfädome me jenots at. Ekö küpedots oma:

V:39:2013

“E nu pōtos tikādōn zālis veūtik votik tel: motedazāl (tū d. 18id yulula) e deadamazāl (tū d. 16id gustula) Datuvana Volapūka. No binos tu gōlik ad preparōn obis in tef at.”

Cifal ai āgebon zālis somik ad propagidōn Volapūki.

TIMĀD NŪNŌMAS (6)

Penamacin ābinon flen gretikūn obik tefū Volapūk. Jū yel 1995 āgebob oni ad redakōn gasedi Volapūka, e ad spodōn ko lebonedans ota. Ab ün yel 1995, son oba fino esüadükom obi ad gebōn nūnōmi - jenōfo āgivom obe nūnōmi oka, bi āvilob remōn nuliki.

Būo, ninād pebükōl gaseda ābinon ot, ab yufū nūnōm, ākanob dunōn milagis! Gaseds bū 1995 ed uts pos yel at binons go distiks.

E lükōm bevüresoda id āmaifükon voli nulik pro Volapūk. Pōtis mōdikum at āgebobs ad propagidōn pūki da vol lölik.

Fino Kadām Bevūnetik Volapūka jāfidon dōnu, buks jōnik pubons dōnu pos nejāfed lunik.

Volapūk lifon dōnu! Lifonōs Volapūk dū yels lemōdik fütüro!

VOKĀTAMALS IN VOLAPŪK

Ma reidan bal, vokātamals, fa anikans pekrütōls, binons ās smilils.

Pūk jōnik vo binon Volapūk,
Buād ota binādon me mūk.
E vokātamals mōdik
Kobū ceins vōdōfik,
Ga smililons obes se bük.

TUVEDOTS VERĀTIK (SU PAD 34)

a); a); b); b); b); a); b)

SAGODS FA HIEL OSCAR WILDE

Binos verat glumik: eperobs fägi ad givön nemis jönik dines. Nems binons lediniks. Neföro feitob dö dunots, feitob te dö vöds. Kodü atos, hetob jenöfimi nekulivik literata. Men, kel kanon nemön eki me nem gidöfik, söton mutön gebön oni. Binos din teik, tefü kel menef binon pötöfik.

Dabinons bätods jekälük, lo kels neodoy nämi - nämi ä kuradi - ad yilidön. Ad yülön lifi lölik ta pöt balik - lindifob tefü zeil, va binon mekad u juit - no binon fib. Binon kurad jeikik ä jekälük.

Nutimo binon te nereidovikos, kel jenon.

(Tradutod fa hiel Ian Niles)

(Danob ladöfiküno fleni Ian Niles, kel etradutom sagodis mödik hiela Oscar Wilde, kels binons fulü sap. Cedü ob, mutoy reidön onis ömikna ad tuvön sinifi veratik otas. Danis dönu! o flen Niles, demü vob gudik ola. Redakan)

FRIEDRICH BRÖNNIMAN

In yeged fa Cifal in gased obas prilula, yela 2013, pad 30, tiäd buka fa el Brönniman pebüköla äbinon tradut tradutoda Sperantapükik.

Anu egetob tiädi in Deutänapük rigik, keli Vi-Cifal Hermann Philipps vilöfo etradutom, sevabo:

"Geodet kadatik ma büdüls lonöföl in konkordata-kantons Jveizänik ed in fotaläns Yulakompenik, Brönniman, Friedrich, 1888."

Vi-Cifal Philipps i läükom obes kleilükami sököl:

Konkordata-kantons: In Jveizän, i baläds bevü kantons panemons "konkordat", bi rig balädas at bevü-kantonik ätefon dinäd GLÜGIK ün yel 1803.

Danis Ladöfikün Ole, o flen Philipps!

YELOD TELDEGKILID

NÜM MÄL

YUNUL 2013

(Pads 41 jü 48)

O Volapükaf lens Valöpo!

Su pads 44 e 45 gaseda at kanoy reidön konoti fa hiel Frank Roger pelautöli. Tradut at äbinom fikulik obe kodü geb fraseodas nulädik. Ab yufü Vi-Cifal eplöpobs ad dunön tradutodi gudik. Ekö fraseods ömik se vödem rigik (Linglänapükik), kelis ämutobs bekomipön:

. . . kobü monigetots pötöfik = with proper funding.

Nünömaprograms neodik pälemekons . . . = The required software was developed . . .

. . . ad jafön züamöpi digitik kobü lepoem nevoik . . . = to create a digital environment with virtual monkeys . . .

. . . sa pölamied pötik = with a fair margin of error

. . . kvip baiädik. . . = . . . a back-up team . . .

. . . stabü miedetavölads leigik. = . . . based on the same parameters.

. . . das ämijäfidon levemo. = . . . that it backfired pectacularly.

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

VI:42:2013

PLÄGOLSÖS VOLAPÜKI! (PLÄNS)

1. 'b' binon pölik. 'buükön' binon värb loveädik, seko reigülon kusatifi; telido 'pla' sinifon pladi, kel dalabon spadi, e no buükami. sekü atos:
Buükobs stomi solik bu sil gedik.
2. 'b' binon pölik. Värb 'binön' no reigülon kusatifi. Värbatim i binon pölik, bi din jenon anu, no in paset. 'Visitön' binon värb loveädik, seko reigon kusatifi. Anu mutoy labön fomi ot äs värb balid. Sekü atos:
If binoböv ol, visitoböv omis.
3. 'a' binon pölik. 'Fredükön' sinifon 'kodön fredü:' 'mödo' sinifon mödoti.' Sekü atos:
Äfredobs vemo ad lomiokömön.
4. 'a' binon pölik, bi värb sököl (binön) no nog ejenon, ab spelabiko ojenon fütüro. Sekü atos:
Äspelof, das öbinom us odelo.
5. 'a' binon pölik. 'Debet' no dalon labön lenlägami - om, bi no binon pösod. Fino 'ko' binon pölik. Mutoy gebön 'ad' in tef at. Sekü atos: Debet sümon suvo ad däsper.
6. Liedo id ob epölob is. Set gudikün binon:
Danöfoms kol/lü ofs demü yuf somik.
7. 'a' binon pölik, bi värb telid pos 'vilön' no neodon 'ad; 'plu' no neodon 'ka' fo nüms; fino 'kobo' sinifon 'ko (votikos/votikan(s) Sekü atos:
Vilobs hestön ko glöbils plu fol otüpo.

LUP E KAPAR

Lup älogon kapari, kel äbäläton
Koteniko su kliv mu skapik,
Kiöpo stonils japikün bapik
Ya ätegons ga gluni lölik;
Kisi dunön, bi veratiko päbäton!

Lup vokädon kapare: „Nu nexänolös!
Isio kö yerb grünikün
Glofon bundano, äsi jönikün,
Ko smek stunabik, gudikün!
E me vög laodik vokon: „Kömolös!”

Ab kapar löpo no pemoton ädelo.
Älulogon donio lü lup faemik.
„Nu sevob ya kodi ga verik!
No nitedon ole fid obik,
Ab bälid ola: saunob is löpo!

DÖ VÖDS

Vöds binons klots tikodas.

Vöds dalabons nämädi gretik.

Vöds kanons binön u bened, u maledit.

Vöds dajonons kaladi ninälik menas valöpo.

Vöds binons mu zesüdiiks - nen ons kuliv no kanon
progedön.

TÖB MÖDIK TEFÜ NOS

(fa hiel Frank Roger)

“Vipob, das kanoböv blinön nulodi gudikum lü gasedemakolköm at,” äsagom placulan ela ‘Disin di Hamlet’ vemo penotüköl.

“Mon lemödik äsi düps nenfinik voba fikulik päblinädons disine at, e spel obsik äbinon gretik. Fümob, das memols disini at, kel ädavedon se desir ad blufön teorodi, sevabo: if leadoy lepis flapön klavemis dü tim saidik, oprodons ün del seimik eli ‘Hamlet.’ Dunamod obsik gudiko päpreparon kobü monigetots pötöfik.

Nünömaprograms neodik pälemekons ad jafön züamöpi digitik kobü leps nevoik, kels äflapons klavemis dü tim pekalulöl sa pölamied pötik. Päsuädobs, das nos ömijäfidon. Ad vitön pöli in sit, kel ba öriskädükon disini, kvip baiädik lepas nevoik pävobükon läükü kvip cifik, stabü miedetavölads leigik.”

Täno man äseilom ad vobed dramatik. Sienoviko no äjuiton atosi.

“Anu dalabobs sekis disina obsik”, äfovom, “e liedo mutob sagön oles, das emijäfidon levemo. Finü tim pedälöl, ebluvobs, ad jeik obsik, das lepakvip cifik iprodon vödemi ela ‘Richard III’. Näii kvip igo iprodon vödemi ela ‘Parad Peperöl,’ kela lautan lölöfiko no äbinom el Shakespear. No kanobs plänön kodi nedrefa so rniserabik disina obsik. Fümob, das osuemols säspetikami obsik. Danö!”

Man, sienoviko pebluvüköl, ämogolom täno.

Gasedemakolkörn ifinon.

(Noet redakana: Ejäfikob me fraseods fikulik, kels pubons in konot at, in pened obik su pad balid gaseda).

§ § § § § § § § § §

NO PLU DABINON FIKUL !

Bal reidanas obsik ävilom logön konleti gasedas 'Vög Volapüka' lä Bukem Britänik. Bi no äkanoy yufön omi, äpenom obes in tef at. Sekü atos, Cifal äkosükom Bukemi Britänik ad sevön kiöpo binon konlet gaseda. Anu egespikoy ome ad nunön, das samäds 'Vög Volapüka' binons su bukaboed P901/3239 (VOL).

§ § § § § § § § § §

AD PROPAGIDÖN VOLAPÜKI

Kisi kanobs-li dunön ad propagidön Volapüki? Alan kanon yufön boso ad atos. Ekö bos, kel seiman kanon dunön:

Mäniotobsös Volapüki flenes obas dü spikot(s); samo, "Cedol-li, das pük bevünetik binon din gudik;" Sevol-li, kis binos Volapük? Sevol-li sinifi vöda Volapük? äsi säks mödlükum in tef at.

Do flen(s) bo no nitedälon(s) dö atos, kanoy bespikön dini ko on(s), ed ogaenon(s) noli nulik.

Sek(s) spikota(s) somik kanon(s) binön penespetöl(s).

LÄLID IN STUNALÄN

(fa hiel Lewis Carroll)

KAPIT ZÜLID (DIL BALID)

KONOT MELAJELÄDAFA SÜPÄDIK

"No kanol fomälön fredi obik ad logön oli dönu, o flen löfik oba," äsagof Jidük, kel löfiko äyümofo bradi ela Lälid me brad oka, ed emogolofs kobo.

Lälid äbinof vemo kotenik ad tuvön ofi benovimo, ed ätikof oke, das äbinon bo pep, kel idavedükon ofi so neplitiki pö kolköm büik in kvisinöp.

"If *ob* ovedob jidük," äsagof oke, (too, lölöfiko ne fulü spel), odalabob pepi *nonik* in kvisinöp oba. Sup binon vemo gudik nen pep - ba pep binon ai kod zuniäla lä mens," äfövofo: äbinof go kotenik, das itüvofo soti noma nulik, "i vinig binon kod züdöfa lä ons - e kamomil binon kod bieda - e - e te juegots e dins somik binons kod svidöfa lä cils. Bis mens äsevons osi, no öbinons so lavariks, no-li?"

Jünü ya iglömofo Jidüki, ed ädredülofo boso ad lilön vögi ofa nilo. "Meditol bosu, o flen löfik! seko glömol ad spikön. No kanob sagön anu utosi, kelos et tidon obis, ab omemob osi ünü brefüp."

"Ba no tidon obes seimosi," Lälid äbrafofo ad sagön.

"Fi, fi, o cil!" äsagof Jidük. "Valikos jenöfo labon tidami, ifü kanoy tuvön oni." E spikölo soiko, äpedof oki nämikumo ta Lälid.

Lälid lölöfiko no äplidof tunilikami somik: balido, bi Jidük äbinof *vemo* nejönik, e telido, bi älabof geiloti ebo lönediki ad seitön cüni nekoventiko japik oka sui jot ela Lälid. No ävilom ye binön neplütik - sekü atos äsufälof mögiküno osi.

"Pled jinon progedön gudikumo anu," äsagof, ad kuradükön boso spikoti. "Baicedob!" äsagof Jidük: nendoto et tidon obes sökölösi - O, "bin' löf, bin' löf, das tülon volil!"

"Ek esagon," ävisipof Lälid, "stipü valan kudonöd kudis lönik!"

Benö! sinif binon ti otos," äsagof Jidük, kel äsleifof cünili japik oka ini jot ela Lälid, läükölo: "ed *etos* tidon sökölösi: "Bejäfoyöd sinifi, e tonods obejäfoyons oyis."

"Alna vilof tuvön sinifi klänik dinas," ätikof oke Lälid.

"Ba stunol, das no züob zekoapi olik me brad oba," äsagof Jidük pos paud: kod binon, das dotob vemo benovimi flamena olik. Vilol-li, das dunob sperimänti?"

"Ba obeiton," äsagof Lälid, kel ga no ävilof kuradükön sperimänti somik.

GUL GRAMATIK

Reidan säkom; Kis binon-li dif vü präpods: VÜ e BEVÜ?

Dif säantik binon: VÜ = between e BEVÜ = among(st), ab Vi-Cifal läükom obes küpedotis sököl vemo frutikis:-

VÜ

Vöd at labon sinifi voik: topiko u timiko binon vü dins tel, samo:

Tifan stanom vü poldans tel -- poldan anik stanon detü e nedetü tifan;

Kvärabim smalik stanon vü doms gretik.

Yel 2013 binon vü yels 2012 e 2014.

I vätälölös vödeds sököl (se Vödabuk Volapüka fa Arie de Jong):

vüsüf = entr'acte

vütim = the time between, intervening period, meantime

vüyümot = infix

vüpladam = insertion (of an advertisement, etc.)

BEVÜ

Vöd ad labon sinifi nevoik:

Feit bevü flens = controversy between friends.

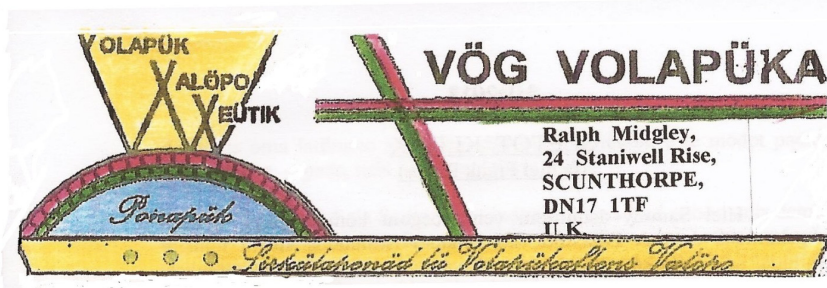
Bäldikün bevü ons = the oldest amongst them.

Ästanom bevü oms = he stood amongst them.

bevünetik = international.

In säk reidana, te "bevü" veräton (sinif nevoik), sevabo:

“Kis binon-li dif *bevü* präpods: "vü" e "bevü"?”

YELOD TELDEGKILID

YULUL 2013

(Pads 49 jü 56)

O Volapükaf lens Valöpo!

Nims pedrätöl pledons rouli veütik in lif mödikanas. Dogs, kats äsi nims votik patuvons in doms obas, e binons ti dil famüla.

Yegeed balid atmulik tefon nimis alsotik. Sis yels mödik vestigoy gebi nimas ad lekälön malädanis. In yegeed su pad luldeg gaseda obsik, reidobs dö sperimänts in tef at.

Yegeed votik (su pad 55) pelauton fa hiel John Redgwell, e xamon mögi lifa su planets votik, no te lecedü kopik, abi filosofik.

In yegeed söla Redgwell mäniotom jieli ‘Goldilocks,’ kel binof jiheroedan (?) konota pro cils fa lautan e poedan Linglänik Robert Southey täädü “Goldilocks e Bers Kil”. E no glömobsös, begö! das no sagoy: ‘polaber’, abi ‘povaber.’ (Pad 433 in vödabuk de Jong.)

Spelob, das ojuitols ninädi gaseda atmulik, e das no obinols tu meditiks, ab okanols i smilön boso, bi men, kel smilon binon äs lut flifik alane obas!

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom

NIMS JAFONS MILAGIS MENIK

Tü yeltum degzülid, fūnod pro lanamalādans in Greta-Britän ägebon nimis smalik, jigoks e kroligis. Ätidoy malādanes ad drätön, kälön e fidön nimis e seko ad getuvön okkonfidi.

In zif Bielefeld (Deutän) plägoy metodi sümik sis tumyel. Laboy malādans lulmil – äsi jevodis, katis e dogis.

Za yel 1960 lanavan nemü söl Levinson äspikotom ko oksoalan yunik e pals däsperik. Dog oma äslipon in spikotamacem. Kodü noid, dog ägalikon ed ägolon lü cil, kel älöfūlom oni, ed äsagom: „Vilob gekömön ad pledön ko dog.” Plak at äkodon meugi gudikum pula. Lanavans mödik gebons lekäli yufü nims famülik, sevabo: dogs e kats.

In tat ela ‘Florida’ (Tats-Pebalöl) delfins yufons hiprofäoran Nathanson ad lekälön cilis somik. Säkäd onas binon def küpäla, ab delfins nitedons e stigädons onis somödo, das plöpoy ad tidön ones bos: pö kolköm degid, hipul somik primom ad spikön e ad gudiko leigoleodükön vödis e jästis. Zänod Fransänik zifila ‘Antibes’ i plägon metodi at.

E dog sofik e visedik pöton ad bleinans. Dog gudiko pedrätöl kanon i vedön flen legudik pro surdans i pro utans, kels sufons koapitupis difik.

El Maria-Claude Lebre, jiprofäoran biologa, evälof bridotis famik tel demü mem e kosädöf onas. Padrätöns dü yels tel. Dogs somik binons jel kopik e yufans verik pro mastans okas dü lif aldelik.

VII:51:2013

Samo, sevons ad lasumön yegis, kels efalons se rölastul, ad pedön litakurbidömi, ad maifükön gladaramari, ad lasumön telefoni e ad jäfidükön lifti.

Nims at lüblinons yegis, maifükons e färmükons yanis, yufons ad tirön rölastuli in tops fikulik e sukons yufi pösoda kilid. Dog nemü ‘Patch’ samo, yufon jieli ‘Sofia,’ kel labof lifayelis kildeglul, e kel sufof fibi muskulas. Sekü atos, kanof lifön ti nomiko. In zänod zifa, dog dugon ofi da menamödot, givon ofe böbi ad pelön remotis in selidöps e lensumön päkedilis me tuts oka ad pladön onis in rölastul ofik.

Fransän egebon jevodis ad lekälön lemi donakoapa, tupis mufik e kopik, äsi pösodis labü koapitups mödik. Pos milit volik telid, Tats-Pebalöl e Kanadän ästudons lekäli medü jevods ad lekälön särvigi, bäki e limis mifomikis.

Lepi i geboy in zänod zifila ‘Kerpape’ in Fransän, kiöpo lemans komons pö yufagrups. Eväloy lepi kapütülanik, bi binon nim visedik, kel fidon bosu valikosa, no kodon malädis e labon lifi lunik, sevabo: yelas kildeg, e kanon dunön mödikumosi ka dog. Ad drätön lepi, neodoy timi lunik, sevabo: yelis fol in famül ad lärnön lifi sogik e ad stümön lonis doma. Poso zänod drätön oni, samo, ad joikön drinapipili ini vär, ad ninükön tonodasirkoti ini parat, ad maifükön boki e skali krema, ad dekluinön flomi eka, e ad givön fredü e zadi.

- - - - -

FLENS TEL

Kikodo lenlabol-li häti vietik?
Ad kuradükön stomi jönik!

LÄLID IN STUNALÄN

(fa hiel Lewis Carroll)

KAPIT ZÜLID (DIL TELID)

"Go verato," äsagof Jidük: "E flamens e mutar beiton. Et tidon - "Böds bridota ot flitons ai kobo."

"Ab mutar no binon böd," äsagof Lälid.

"Gidetol, äs kösömiko," äsagof Jidük: "Labol modi legudik ad kleilükön vali!

Mutar binon minik - kredob," äsagof Lälid.

"Ya, nendoto," äsagof Jidük, kel jino ävilof baicedön ko val, keli äsagof Lälid: "in niläd at dabimon mutar-mein gretik. Ed atos tidon, das "plü dalab obik, plü nelab ola."

"Ag! sevob osi gudiko!" ävokädof Lälid, kel no ililof küpeti lätikün, "mutar binon härbat, do no sümon ko on.

"Löliko baicedob ko ol," äsagof Jidük: "e tidam labon kleilükami balugikum - "Neai fomälölöd, das no binol voto ka utos, kel ud äbinol, ud ökanol binön, kel no äbinos voto, ka ibinol, u kel öjinos alikanes voto."

"Cedü ob," äsagof Lälid go plütiko, "gudikumo osuemob oli penamiko, bi no kanob löliko suemön oli mudöfiko."

VII:53:2013

"Jenöfo kanoböv sagön mödikumosi, if te ävilob," ägespikof koteniko Jidük.

"No töbolös oli ad sagön oni lunikumo, begö!" äsagof Lälid.

"No mäniotolös töbis!" äsagof Jidük, "Valikos, keli esagob ole jünü, givob ole äs legivot.

"Legivot nejerik kion!" ätikof Lälid. "Fredob, das no givoy legivotis somik pötü motedadels!" Ab no älabof kuradi saidik ad sagön oni laodikumo.

"Tikol-li dönu?" äsäkof Jidük, e Lälid äsenof pedili nog bali cünila japik ofa sui jot.

"Dalob tikön," äsagof Lälid ofe seväriko, bi äprimof ad skanön bosilo.

"Fümiko dalol dunön osi," äküpetof Jidük, "as svins dalons flitön, e et ti - "

Ab anu, pö süpäd gretik ela Lälid, vög Jidüka äfainon, ebo zänodü vöd pebuüköl oka, sevabo: "tidon," e brad peyümöl ko ut ela Lälid äprimon ad dremön. Lälid äsuilogedof, ed ekö Köradaim fo ofs, brads peyümöl, kel äfronükof flomi äs mistom.

"Binon del gudik, no-li? o Mayed Orik!" äprimof ad sagön Jidük me vög nelaodik e fibik.

"Nu, meibob oli gidiko," ävokädog ofe Köradaim,

VII:54:2013

tagölo gluni du äspikof: "Ud ol, u kap olik! Ed atos ünü tim nelunikün !!! Välolöd !!!

Jidük ävälof mu vifiko, ed ämorönof sunädo.

"Fövobsöd pledi," äsagof Köradaim ele Lälid, kel äbinof tu dredik ad sagön vödi bal, ab äsökof ofi nevifiko lü krökidöp.

Pledans votik, kels ifrutidons nekomi Köradaima, ätakädons dis bims: sosus ye ilogons Köradaimi, kel ägekömofof, imospidons ad pledön dönu, e Köradaim ärorof, das if obinon nog zög brefikün, öperons lifi it.

Dü pledatim lölik, Köradaim neai ästopof ad zanön ko pledans votik; ävokädof ai: "Säkapoyöd omi!" u "Säkapoyöd ofi!" Etans, kels päcödets, päfanäbükons fa soldats, kels, ad dunön osi, no äkanoms i bobotikön. Sekü atos, finü lafadüp, bobots no ädabinons, e pledans valik, plä Körareg, Köradaim e Lälid pifanäbükons e pideicödets.

Täno Köradaim no plu äluvokädof, bi äbinonn nenatemik, ed äsagof ele Lälid: "Elogol-li jünü Melajelädafi Süpädik?"

(Dili kilid kapita okanols reidön su pads gaseda okömöl)

FLENS TEL

Kikodo golol-li nüdafuto?

Bi jukel no nog enätükom jukis oba!

VII:55:2013

BINOBS-LI SOALIKS IN LEVAL?

(fa hiel John Redgwell)

Ün mayul ejutob televidaprogrami tefü lif in dils votik galaxida obsik. Program at ätefon daleskopi gretik 'Kepler,' keli nolavans esedoms ini sil ün yel 2009.

Daleskop at vestigon dili smalik sila. Sis yel 2009 sedon magodis klilik stelas fagik. Medü magods at stelavans kanons letuvön, va planets zigolons onis. Kanons i letuvön gretoti planetas äsi fagoti de stel okas.

Lif kanon dabinöm su planet bisä gretot ona e fagot de stel ona lönedons. Planets legretik binädons me vap; planets smalik me klif. Te planets, kelas gretot sümädodn uti tala, e kels binons in "Zon jjala Goldilocks" – (äs bü l ofik, no tu vamik, no tu koldik) – kanons labön jafäbis su ons. Daleskop 'Kepler' ya etuvon stelis mödik labü planets - se ons planets ömik - kels binons in "Zon jjala Goldilocks." Vo jinos, das lif kanon dabinon in dils votik galaxida obsik.

Bagafs löpik tefons datuvis fa stelavans pemekölis. Atans gebons stumis nolavik ad vestigön stelis as dinis plödik. Filosofans, votaflano, vätälöns säki, sevabo: va binobs soaliks in leval. Nüdranobsös dibiko ini tikäl obsik ad vätälön säki at: "Kod balid" levala no binon kod ün tim seimik ud in top seimik. Binon Seved Klinik. Binäl levala binon lifik. e notodon oki me foms lemödik da leval. Muton jafön fomis valasotik, de klifs e vaps jü dabinans visedälik.

Notodots Seveda Klinik dabinons valöpo. Binos dotabik, das notodots te fomas lövkladik dabinons da leval ti valik. Seved Klinik binon valöpik e notodon fomis valik okik valöpo.

Seved Klinik neodon jafotis okik, äsi jafots neodons Sevedi Klinik. Fovo jafots neodons odis. Foms valik binons bevüsekidiks. Jinos kredovik, das planets mödik dabinons in tops mödik da leval, bevü ons planets, su kels dabinons jafäbs visedälik. Bo no binobs soaliks!

VII:56:2013

MANS TEL IN TREN

In vabadiläd ätävoms suvo:
Man jofik e man ko herem redik.
Neföro älüspikoms odes – no!
Tü del seimik, din nekösömik:
Redahereman sagom nelaodo:
„Nat no egivon ole heremi.”
„Vo ävilon givön obe mödo,”
Man balid jonom vo nejemi;
„Ab bi äbinon redik, äsagob NO!

- - - - -

NIBUD NEN JOFÖR

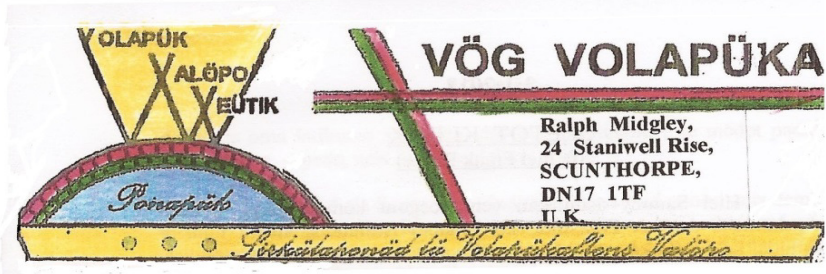
Len stopöp su lubel
Nibuds kömons suvo,
Fe tü minuts degtel.
Nek spidon usio;
Binons nibuds mödik.
Ab seimüpo ekö man
Labü futs go vifiks
Äbinom pöjutan
Nibuda, e ko kiks
In pok ärönom ga
Po on so vifo.
„Stopö!” Ek vokon, “ya
Lükömon suniko
Nibud votik!” ab om,
Lesuetölo vö!
Nog rönölo vokädom:
„Ab ob binob joför !!!”

- - - - -

FLENS TEL

Sagolös obe, begö! kikodo stanol-li su fut te bal?
Bi fut votik binon fenik!

YELOD TELDEGKILID

GUSTUL 2013

(Pads 57 jü 64)

O Volapükaf lens Valöpo!

Muls hitüpa binons muls vakenas. Alan meriton nemu vakeni balna a yel. Pos vob mödik (semikna näütik), dü dels kiltum luldeg kobü töbids oka, benokömaglidoy vakeni ad staudön e ad dunön dinis nulik votik.

Famüls mödik vegons lü mel, kiöpo cils kanons pledön in sab su melajol, golön nüdafuto ini mel, bumön sabakasedilis, e juitön luti flifik.

Votikans juitons vakenis pro tevens, kels visitons futo topis nulik in topäds nulik. Fümo mutoy binön yunik ad lovelifädön vakenis somik!

Dabinons vakenis alsotik ad plidön alsotikanis, samo: törs e krudatävs penoganüköls.

Ab semans no vakenons, bi (sagons), das no dalabons moni saidik ad atos. Äspikob enu ko vom, kel buükof ad lifädön vakeni oka domo in gad!

Stom is anu binon vemo hitik e semans esludons ad blibön in Linglän pla tävön ini fuginän.

Fino cedob, das vakens binons zesüdiks ad saun e benolab; sekü atos vipom alikanes “Vakeni gudik”

Ralph

VIII:58:2013

LÄLID IN STUNALÄN (fa hiel Lewis Carroll)

KAPIT ZÜLID (DIL KILID)

"No," äsagof Lälid. "No sevob kis binon Melajelädaf Süpädik."

"Melajelädaf Süpädik binon binäd cifik supa labü nem ot," äsagof Köradaim.

"Neföro büo elogob bali atafas, neföro büo elilob dö somikaf," äsagof Lälid.

"Kömolös nu," äsagof Köradaim, ed okonom ole konoti oma."

Äsä ämogolof kobo, Lälid älielof sagön Köraregi nelaodiko alikanes: "Valikans pepardons." "Benö! *Et* binon gudikos!" äsagof Lälid oke, bi äbinof saidiko nekotenik sekü num deidacödetas, kelis Köradaim ibüdo.

Suno tuvons eli *Grifon*, kel äslipon dibiko dis sol. (If no sevöl lio logoton el *Grifon*, logolös magodi). "Lö! o trögan!" äsagof Köradaim, "e dugädolöd lädüli at lü Melajäledaf Süpädik ad dalilön lifajenotemi omik. "Mutob mogolön ad leodükön cödetadeidis anik, kelis ebüdob;" ed ämogolof.

Lälid äbinof anu soalik ko el *Grifon*. Vere no äplidof oni, ab äcedof, das lelölo öbinos sefikum, ka ad sökön Köradaimi kruälik: sekü atos, ästebedof.

VIII:59:2013

El Grifon älöikon ed äröbon logis: poso älogedon Köradaimi jüs inelogädikof: täno äsmilon kläno. "Drol kion!" äsagon el Grifon, lafo oke, lafo ele Lälid.

"Ab kis *binon*-li drol?" äsagof Lälid.

"Of jenöfo binof drol," äsagon el Grifon. Valikos dabinson te in magäl ofa. Neföro cödetadeidoy eki, sevol-li? Ab . . . Vifö!

"Alikan sagon 'vifö!' is," ätikof Lälid, äsä nevifo äsökof oni. "Neföro büo pebüdob so, neföro!"

No igolons fagiko, ven älogons Melajelädaf Süpädik, kel äseidon oki su flan klifa seimik. Äbinom soalik e lügik. Lälid äkanof lielön seifön omi, äsif äriskädikom ad breikön oke ladi. Äkeliedof dibiko ko om. "Kis binon-li dol omik?" äsäkof eli Grifon, kel ägespikon ofe tio me vöds ot büik. "Val dabinson in magäl omik; no vere labom doli. Ab vifö!"

Klue ägolons stedo lü Melajelädaf Süpädik, kel älogedom lü ons me logs fulü drens, ab kel esagon nosi.

"Lädül at yunik," äsagon el Grifon, "vilof dalilön lifajenotemi olik."

"Okonob oni ofe," äsagom Melajelädaf Süpädik me vög dibik, kevöfik: "Seadolsös, bofikans, e no sagolsös vödi bal jü finot konota."

(Fövot opubon su pads gaseda okömöl)

VIII:60:2013

DRIMS SVIDIK
(fa hiel Frank Roger)

“O löfäb! logedolös atosi.”

Hiel Jeffrey ämufükom logis no vilöfo de nünömaskrin, ed älogedom lü bokil, keli jimatan äjonol ome. Äsumom oni, ed äreidom ninädapeneti.

“Drimis svidik-li? Kis binon-li?”

“Binons piluls nulasotik. Blokons drimis badik. Enu äspikob dö säkäd oba tefü drims badik, e das klienons ad tupön ladälodi oba. Jiel Kristine ebo itüvol pilulis at, ed eremof obe bokili leigüpo.”

“Vemo flenöfik flanaü daut obsik.”

Ägegivom ofe bokili, läükölo medito: “Cedü ob, no sötöl lekonfidön pilulis somik tumödo.”

“Kikodo no-li?”

“Bi kanons kodön sekis nedesirik.”

“Kisi vilol-li sagön?”

Älogetof lü bokil, badinilud äglofon boso lä of. Täno ägespikof:

“Niludo ya eblufoy dinis somik, voto no ölofoy onis publüge.”

VIII:61:2013

“Verato, ab sevol gudiko dunedis pötekama-teda. No posüpädoböv ad lelilön, das piluls at sekidükons. Bää uküpol osi, no okanol slipikön nen ons. Ud oneodol mödulis ai mödikumis onas. Ud olofoy sotüli gudikum, keli ovilol blufön. E nendoto suäm ota obinon jerikum.”

Älemufükof kapi. “Ag, Jeffrey, kikodo binol-li ai so künidik?”

Älöükom namis ad taedön kusadi somik, ed älüodükom küpäli dönu lü nünömaskrin.

“Too, oblufob pilulis at,” äsagof. “Ba okanons frutön pötü täv obas lü Toronto ün vig okömöl. Sevol, das sufob ai kodü drims badik ünü dels bü täv lunik. Neföro kösömikob ad flitöms.”

“Benö! o Sylvia,” äsagom. “Slugolös pilulis et if trodons oli, ab no sagolös poso, begö! das no enunedob oli büo!”

Äseifof ed ägolof se cem. Älemufükom kapi, ed äsäkom oki, kikodo Sylvia no äkanof slugön pilulis te tefü ditrets sanavik, u tefü kods votik veütik, äsä om.

Ävälom ad glömön timülo jenoti ed ädedietom oki vobe. Ävilom fidunön vobi bü motäv lü Toronto ün vig okömöl ad visitön röletanis.

Pos dels anik, ven äpakons trökis bü täv, Sylvia äsagof: “Sevol-li, o Jeffrey, büofredob vo demü täv. E labob senäli legudik. Drims badik nonik sis geb oba ela 'Drimis svidik'. Milagik, no-li?”

VIII:62:2013

“Lesi!” ägespikom Jeffrey, du ävälom plöjitis ad päkön.

“Fümol-li, das labobs valikosi?” äsäkof. “Ab kis binon atos-li?” äsagof, äjonöl ome bokili yelovik, keli ituvof.

“Piluls anik, kelis eremob bü nelunüp. Älelilob dö ons ed äjinos tikamagot gudik ad blufön onis.”

Ägüflekof bokili, ed äreidof ninädapeneti: “Plek veratik.”

“Kis binon-li?”

“Piluls, kels geilükumons senäli relöfik, e kels fägükons gebani ad yüm verik ko God dü plek. Flen obik gebom onis, e ma om, binons stunüköls.

“Jenöfo-li?”

Ädoseitof bokili, ed älogedof lü om kofiäliko.

“Äcedob, das no konfidol pilulis, o löfäb oba! Äsagoy obe, das kanons kodön sekis alsotik penedesiröl.”

“Ab ats binons ga distiks, kredolös obi,” ägespikom du äpäkom kumi niklotas.

“Ab fümob, das sevol gudiko dunedis pötekama-teda. No posüpädoböv ad lelilön, das piluls somik sekidükons. Büä uküpol osi, no okanol golön lü glüg nen ons. Ud oneodol mödulis ai mödikumis onas ad getön vobedi ot. U fütüro olofoy sotüli gudikum, keli ovilol blufön, e klienob ad yülön, das suäm ota obinon jerikum.

VIII:63:2013

“Dalilölös, o löfäb! Is bejäfobs plakis relöfik sa yüm verik ko God it, no bosì tedik e neveütik äs bloköm drimas badik. Steifülölös, begö! ad cödön dinis somik me propor verätik.”

“Benö! o Jeffrey,” äsagof. “Gebolös pilulis at if lofons ole trodi, ab no sagolös poso, das no enunedob oli büo!”

“Vö! Dabinon nog spel pro pötekama-ted,” ätikof. Ab lio himatan no kanom dasevön, das neitaslip gudik binon leveütik, fümiko no neveütik. No äs piluls tuik valöpo ad fölön neodis lukredanas. Jenöfo sötom steifülön ad cödön dinis somik me propor verätik!

? ? ? ? ? ? ?

VOLAPÜK GUDIKÜN

(ma Arie de Jong)

Pük alik labon pükälönis, tefü kels ekösömikoy. Ven okolkömoy in Volapük pükälöni seimik de pük okik distidiki, täno bo obuükoy löni lomänapüka oka bu at Volapüka, e bo ocedoy, das obinos-la vipabik ad lasumön ati ini Volapükasit. Pö stad somik betikoyös, begö! das liman neta votik kanon labön vipis votik! Güö! Volapük sötön labön nomis lönik seimiko tefü netapüks livätikis. Pas somo odalobs spetön, das pükälöns pükas difik no poloveblinons ini Volapük, e das nets difik openons Volapüki ön mod te bal.

(Penet redakana: In bagaf löpik, Arie de Jong penom dö pük bevünetik, kel no muton paflunön fa püks netik. Tuvoy suvo spikotis netas votik in Volapük, kels gebons vödis netas it. In tef at, mutoy ai demön, das sinif spikota binon veütikum ka vöds pegeböl in pük neta lönik, kel kanon no pasuemön fa pösods netas votik. Ad välön sinifi säasantik no binon ai fasilik, ab mutoy steifülön ad atos, voto Volapük no opledön rouli bevünetik).

VIII:64:2013

. . . LÖFOB OLI ÄSÄ BINOL

In florüp flifik.
Löfan obik no stebedon!
Vip obas kobik,
Äs flors in gad sukun
Löfi obas verik.
. . . Löfob oli äsä binol.

In hitüp kekoitobs
No te kopiko, ab äs lanans
In löf godik, e flitobs
Äs böds in sil, äs libikans!
. . . Löfob oli äsä binol.

Poso fluküp, e fluk kion!
Cils smilons du frediko pledons
E desir obsik ya pefölon
Pro fütür okömöl keblünons,
Benedis - benedis balion!
. . . Löfob oli äsä binol.

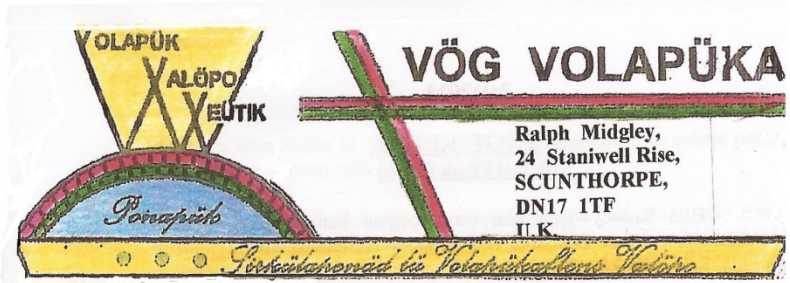
In nifüp, cils emogolons
Ad sökön vegis difik oksik.
Blibobs ko od – odis seivons
Äs dü yels florüpa pasetik.
. . . Löfob oli laidüpo!

SOTS KIL STARA

1. Star blägik, sev. maläd loganeva, kel fino kodon peri lölik logama;
2. Star gedik, sev. nedulogamov progedik logalantiya sekü flid, kel suvo kanon paköteton;
3. Star grünik, sev. maläd kel mödükon pedi ninü logaglöp, kel kodon peri pianik logama.

YELOD TELDEGKIL

SETUL 2013

(Pads 65 jü 72)

O Volapükaf lens valöpo!

Anu tidäbs mödik ogolons lü jul balidnaedo; spelob, das at obinon ventür gretik pro ons. Votikans ofövons julami; pos vakens okanons kolkömön dönu flenis büik, äsä flenis nulik, kelis jünu no eseivons. Studans bäldikum ba ogolons balidnaedo lü niver, ud oprimons yeli lätik us büä ovedons calans u tidans.

Vol adelik binon smalik leigodü tumyels pasetik; medü bevüresod kanobs kolkömön menis valöpo (u ti valöpo) e flenikön ko ons. Sagoy, das Linglänapük binon bevünetik anu; do mödikans (plä Linglänans klülo) elärnons püki veütik at, no valikans ebemastikons oni, e no glömobsös, das dabinsons i tumats pükas alsotik in bevüresod pegebölas.

Ed atans, kels nitedälons patiko dö püks bevünetik kanons i kolkömön slopanis e bespikön ko ons dinis niteda komunik.

Sekü atos, begolobsös levegi vola, e planobsös sidis püda.

Valikosi gudikün oles ed olikanes

sedom

IX:66:2013

LÄLID IN STUNALÄN
(Fa hiel Lewis Carroll)

KAPIT ZÜLID (DIL FOLID)

Ibo äseidons okis, e nek äspikon dü minuts anik. Lälid ätikof : "No sevob, va föro ofinükom konoti oma, if no oprimom oni." Ab ästebedof sufädiko.

"Seimüpo," äsagom Melajelädaf Süpädik fino, ko seif dibik, "äbinob Melatortug jenöfik".

Vöds at päsokons fa seil vemo lunik, kel päropon te fa vokäd semiknaik ela "Hjckrrh!" fa el Grifon, äsi fa sloks laidulik e vemiks Melajelädafa Süpädik. Lälid äprimikof ad löädön e ad sagön: "Danob oli, o söl, demü konot nitedik ola," ab no äkanof vitön ad tikön, das *mutos* sökön mödikumos; sekü atos, äseadof nenmufo, ed äsagof nosi.

"Ven äbinobs smaliks," äfövom fino Melajelädaf Süpädik, anu takedikumo, do äslokom boso semikna, "ägolobs lü jul in mel. Julamastan äbinom Melatortug - änemobs omi valemo te Tortugi -"

"Kikodo änemols-li omi Tortugi, if no äbinom Tortug?" äsäkof Lälid.

"Änemobs omi Tortugi, kodü tudug, keli ägivom obes," äsagom skäniko Melajelädaf Süpädik: "Vö! Binol go dölik!

IX:67:2013

"Sötol jemön ad dunön säki so balugiki,"
äläükon el Grifon; poso bofikans äseidons okis e
seilo älogedons lü Lälid, kel dubo pätöbof so vemo.
Fino el Grifon äsagon Melajelädafe Süpädik:
"Fövolös, o flen gudik! No kanobs stebedön is dü del
lölik!" E Melajelädaf Süpädik efövom me vöds sököl:

"Si! Ägolobs lü jul in mel, do ba ol no okredol
osi -"

"Neföro esagob, das no kredob osi!" äropof
Lälid.

"Vere esagol osi," ägespikom Melajelädaf
Süpädik.

"Seilolöd!" äläükon el Grifon, büä Lälid äkanof
spikön dönu. Melajeläd Süpädik äfövon: "Egetobs
dugäli gudikün - jenöfo, ägolobs lü jul tü del alik."

"Id ob egolob lü jul tü del alik," äsagof Lälid;
"dö atos no neodol pleidülön."

"Ko lärnods zuik-li?" äsäkom Melajeläd
Süpädik, boso kudiko.

"Si!" äsagof Lälid, "älärnobs Fransänapüki e
musigi."

IX:68:2013

TIK NULIK (fa hiel J. Arthur Hill)

Hiel Joseph Scrubbins äbinom stonicöpan. Älabom bäldoti yelas kildeglul, jimatani, cilis lul, e vigamesedi legudik. El Joseph äsufom ye malädi, kel äsmalükumon ön mafäd veütik kádi. Älabom sevabo seni tu gretiki fena in lögs okik. Bi no älekonfidom medinis pipätöl, ämedinom oki nomiko in bötädöp nemü “Jevod flitöl” gulü süt. Zuo äcedom, das no äföлом vokedi okik; ävilom vedön nolan. Semikna älabom tikodi ad vedön dugan pöpa, ab pos atos ätuvom ai, das cal in glüg öbinonöv gudikum pro om.

Tü soar seimik, kü böb omik no ädälon ome ad remön “medinis,” änüstepom ini bukemöp pöpik glatik, ed äloenom buki. Tiäd ota binon: “Tikolös dö on - ed ogetol oni !” kel pilauton fa Lamerikänan ko tituls mödik. Bi Joseph nu älabom cedi no lölöfiko neverätiki, das in Lamerikän tituls äbinons ze nejeriks, tituls su buk pimäniotöls äbinons lindifiks ome, ab tiäd it buka äpliton bo omi. Büä ägolom ün soar et lü bed, jimatani omik äkodidof seili omik negidetiko maläde kösömik omik. Ün neit et ädrimom dö buk, ed ägalikom telna, dubä äsagom laodiko: “Binob saunik e liegik: Natemolöd dibiko! ed ogetol dinis valik.” Atos äbinon bal magivafomülas se buk.

Ün göd fovik äbinom so stilik, das jimatani omik sekü kelied tio igivof ome moni pro väret bira; ab poso äbetikof, das cils äneodons klotis, e das demü atos ämutof vobön töbidiko.

Ven Joseph pos janed äseidom oki ko logs färmik sui stul foi fil, jiel Eliza äsäkof ome, va äsenälom oki no gudiko.

“Buk et binon kod,” Joseph ägespikom.

“Buk kinik-li?” Elisa äsäkof stuniko.

IX:69:2013

“Ut, keli eramenob ädelo. Emaifükon logis obik. If te skilükobs lanöfi obsik, tän no nedobs duinön laiduliko vobi koapik töbidik. Mutobs te betikön vemöfiko utosi, kelosi vipobs ad dalabön, e leküpälön me tiks obsik ad atos, e fino ogetobs osi. Suemol-li osi?”

Elisa no äsuemof osi, ed ägespikof takediko: “Ag! kred obik tefü atos binon pülik. Etikob ya nämöfiko dü vig lölik dö klots nulik pro cils, ab ai no vilons kömön, klu ozesüdos, das mutob meritön onis me vob. Nen vob dagetoy nosi.”

“Atos binon lölöfiko verätik,” Joseph äsagom, “ab mods difik dabinons ad vobön. Ol vobol me nams, e meritol pounis tel a düp. Man, kel plägom tiki nulik, vobom leigo töbiko, e ba nog töbikumo, ab me lanöf okik. Nu oprimob ad lärnön atosi.”

“Atos binon-li kod, das äseadol brefobüo ko logs färmik?”

“Veräto! äjäfobme leküpäl me tik, atos binon flagot balid, tän ito stöfikam sökon.”

“Ba no kanob leküpälön saidiko me tik obik, e sekü atos, klots cilas no nog . . . lio bo enemol-li osi?”

“E-stö-fi-kons,” Joseph ägespikom. “No eleküpälöl saidiko me tik. Nu oleküpälöb me tik oba ad dagetön pounis degeltum in spälabank. Ologol, das ogetob onis; atos pesagon in buk: “Tikolöd” ed ogetol osi. Natemolöd dibätiko!”

Joseph äseilom, ed äprimom ad natemön so dibätiko, das äkanoy lilön osi domü nilädans. Elisa id änatemof mö naeds anik dibätiko. Fovo älenükof mänedi okik, ed ämogolof. Dub lienäd fümätik muda ofik äkanoy logön kleiliko, das id of äleküpälöf me tik okik.

IX:70:2013

Ven ägekömos pos düps kil, Josef no äbinom in dom. Fön ikvänikon, Elisa äfilidof dönu oni, e ven latikumo pos düp lafik cils ägekömons de jul, fided onsik binädöl me pötets e svinapin äblümon. Ün vig et käd no ädälön ad remön miti.

Boso latikumo Josef äkömom lomio. Idunom spatili ko nilädan okik nemü Ben Smith, kel id äsufom lögis fenik. Klülabiko hiel Ben älabom böbi pifulüköl, ibä Josef äsmelom ma medin palöföl okik. Jimatan ela Ben, kel id äsegofof ad vobön, äbinof pösodil lunedìk, e päsludof kludo fasiliko ad degivön moni. Bi Elisa äbinof gretik ä nämik, Josef ad pid okik neföro äkanom gebädön blöfastabis, kels ägebidons lü Ben.

Josef äseidom oki, ämüfom stuli okik nilikummo lä tab, ed ästebedom takediko bovedi okik. Nen mijästid me lienäd bal, Elisa äbleibof seadön e logedöm stediko föfio.; Josef, kel primo äbinom nenspikamik sekü stun, äfägom fino ad vögön me lineg svelik: “Getob-li nu suno pötetis?”

Finedons,” Elisa ägespikof.

“Kisi atos sinifon-li?” Josef äsäkom vutiko, “evedol-li lienetik?”

Elisa älesedof cilis plödio ad pledön, ädelekluinof mudi me lebavet okik, ed ägespikof meditölo: “Balan dunon so, e votan dunon votiko. Emeritob samo agödo moni pro pötets, klu labob gitäti tefü ats. Ol vobol töbiko ön mod votik, klu labol i gitäti ad merit lönik olik. Leno taob, das dakipol pro ol it vali, if plöpol ad leadön stöfikön miti, böдеми e jampänavini, ibä fidön mödiko igo seimna no binos sanabik. Sio okotenobs ad fidön pötetis ko svinapin. Fe jinos lü ob, das agödo no etikol dö jampänavin; buikummo labol smeli bira. Fümiko at kanon pastöfükön fasilikumo.”

Josef älöädödom prüdiko, ägolom ko steps boso nefümiks lü jimatan okik ed ätovom puni okik. Ab no äflapom. Neflen ivotükof okmeugi. Plas drefön zeili, kel äbinof so plitiälik ad no mufükön oki, Josef ägetom ko näm gretik sui nud okik stabüli skala ferik, keli Elisa igleipof len gleiped.

IX;71;2013

Fovo log nedetik omik äseivon so legudiko puni detik jimatana okik, das älogom lanöfo reini spagas nidik. Pos atos, Elisa äjoikof glepedi skala ko näm so gretik ta topäd stomäga omik, das ähokom dü timül, ed ädofalom blegikölo.

Dub atos äsufükom neflene topi nenherik löpo su kapasömit okik. Ko flap kuratiko pizeilöl skal ädrefon oni, e Josef äfalom lunoto sui glun.

Elisa ägolof lü ramar, ägekömofo ko berolöm, ed äprimof nu fefiko. Ba no binos spotik ad flapön mani ven seatom su glun, ab nu no äbinos tim pötik pro ladäladods. Elisa ileküpälöf zeili fümik, e zeil at äsaludükon medis.

Binos stunüköl, kisi kanoy dagetön medü berolöm, ifi no voboy nolaviko, ab ko süad, ed if viloy lezedön senälis dü yels mödik in seil pitaetölis.

Ünü foldil düpa efinikof vobi. Elisa ätränof mani nenvilik lü kvisinöp, ätovof omi, ed äblinof omi lü löpacem, äsäklotof omi, älavof ed äflabülof vunis omik, ed äseitof omi ini bed.

Ün soar et, el Ben Smith äkömom dü timül. Ävilom spatön boso ko Josef, üf öplöpomöv ad getön moni anik de jimatan okik. Ad pid vemik okik älelilom ye, das flen omik idagetom süpiko glepädi gripa, ed ämutom luveratiko blibön in bed dü dels anik.

Elisa älogof seimna xamölo eli Ben, ed ädagetof süadi, das ökanoföv bemastikön id omi. Sosus uskilükof oki boso, olofof vome Smith dünis okik.

Tü del fovik, ven iblinof ome büli anik pro janed omik, äseidof oki sui bed ela Josef ed äküpetof: “Espikob agödo ko söl Montrose, kel binom febädacif in stonibreiköp, ed atan epromom obe ad givön ole laidacali, if vilol bleibön vobön nomiko, e no plu drinön. Epromob ome, das ögudükumul kondöti olik. Promi et vilol-li bo fölön fümiko?”

IX:72:2013

Josef älabom te logi gebidik bal, ed at äbinon zuo te lafiko maifik. Ga ägespikom ko loged vutik: “Si! ofölob promi votana, efe zuo nog promi jimatana obik!”

Atos binonöv jenöfiko gudikün pro ol,” äsagpf Elisa.

Josef no äspikom.

Elisa ätovof nami okik. Ädunof atosi te ad moukön herili se mud okik, ab Josef no äfägom ad logön gudiko, ed ämisuemom osi. Ädonükom oki, ed ästeifom ad tirön tegedi love kap okik.

“Odunob atosi,” ätonos fovo fibiko se mud omik. “Ogudükumob kondöti obik. Dü lunüp no ebinob himat5an gudik pro ol, o Elisa! ab okudob, das vedos gudikum.

Äbinos klemed stipü benäd u nebenäd.

“Tän atos binon gudik,” äsagof Elisa. “Leküpäl at me tik binon ga din magifik. Edagetol ya dub on lecedi lölöfiko votiki lifa. Soäsä ya esagol, pounis degteltum okömons fümiko . . . pato, if primol ad meditön dö benosek, ed if natemol dibätiko, vo-li? Tü timül at no kanol dunön atosi, bi labol valöpo doli sekü leküpäl me tik oba, kelosi edunob ädelo. Vö! ünü vig obinol sio dönu saunik!”

Elisa äblegükof oki love om, ed äkidof omi su flom omik: top logädik teik, keli äkanof kidön, bi logod lölik omik piviluppon ini flabülod.

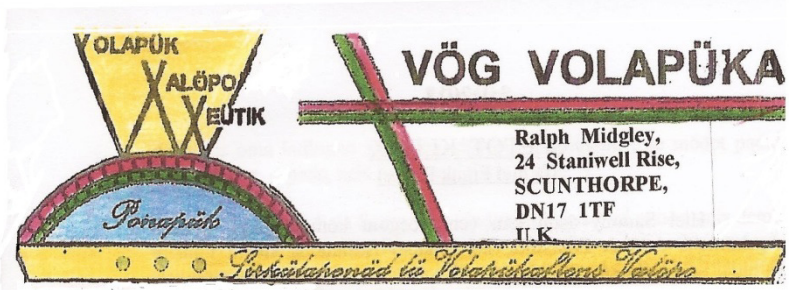
“O Elisa!” Josef äsagom pos timül.

“Si! Kis dabinon-li?”

“Vilol-li geblinön asoaro buki at?”

Tüi timül, das äslipikom, Elisa älielof murülön omi: “Binob nulälük, va lautan buka at matom-la.”

Elisa öbinof i nulälük tefü atos, ab äniludof: “no, ibä vomis Lamerikänik plägofs mödiko spoti.

YELOD TELDEGKILID

TOBUL 2013

(Pads 73 jü 80)

O Volapükaf lens Valöpo!

Nuns bevünetik enu no äbinons gudiks. Seko fredob vemo ad blinön oles nuni gudik, do püliki leigodo.

Logolsös begö! fotografoti löpo. Tefon jenoti zälik tö Oberlauda, motedöp hiela Johann Martin Schleyer.

Kisi zäloy-li? Klüliko nuni fredik pro Volapük.

Reidolsös yegedi fa Vicifal su pads 74 e 75 ad fredön ko lödäns e visitans zifila.

Valikosi Gudikün sedom oles ed olikanes

Ralph

X:74:2013

VOLAPÜKAPIAD TÖ ‘OBERLAUDA’
(fa Vicifal Hermann Philipps)

Tö ‘Oberlauda’ – motedöp ela ‘Johann Martin Schleyer’ – ün zedel, d. 9id setula yela: 2013, piad nemü: ‘Volapükplatz’ (Volapükapiad) esaludükon e pegebidükon pübligé. Büo, us äbinon büsidadom; nu su plad at ämeikoy piadi as legad smalik. In gul pödik ota tabs tel sa bams vüdons ad staud u ad dopladam plitöfik. Zänü piad tiliad enu peplanöl ogivon jadi, sosus plu uglofon.

Pö saludükama-zäl visitans mödik äkomons – noe de ‘Oberlauda’, abi de nil e fag.

El ‘Volapükplatz’ nulik pämeikon yumü disin gretikum, kelas noganükam e disinam ädulon dü degyels anik e kel pädesinon ad votaleodükön vabavegis da vilag in mod gudikum medü sit sütas ballüodik. Büä äkanoy jenöfükön atosi valik, ämutoy bemastikön säkädis mödik.

Dü spikäd oka, sifal ‘Thomas Maertens’ älobom kobovobi legudik bevü komot bolitik, glügakomot, klubs topik, bumafebs, disinabürs e guvanef.

Primo no nog äsevoy, das i Volapükapiad ödavedon, klu fred dö dekot at nulik e no pespetöl vemon pato. Bai sag sifala, vilag ävotikon in mod gudik dub valoda-disin. Tikod dö ‘Volapükplatz’ ädavedon pö ‘HKV’ (‘Heimat- und Kulturverein’ – klub pro lomän e kuliv), e klubs valik vilaga äkeyufons tefü disinam, noganükam e jenöfükam ota.

Kodedü saludükam, zelaprozed du vilag pänoganükon,

X:75:2013

kel äfinikon lä 'Volapükplatz'. Us ipladoy seadöpis saidik pro visitans. Klubs valik ed i putajul vilaga äkälons daifidi. Musigalef topik e hikanitanaklub: 'Eintracht' (Baläl) ädadunons musigaprogrami.

Präsidan ela 'HKV': 'Frithjof Spänkuch' pato äfredom dö 'Volapükplatz' blümik. Bai sag oma, piad at no stimön jafani Volapüka ab vobodi oma, sevabo mekavapüki: Volapük, do bofiks klülo kobodutons.

Fino pädan: 'Waltherspacher' ävokom benedi Goda sui piad e süts.

(Yeged pesäntretöl de nunod gaseda: 'Main-Post' dätü 2013, setul 9.)

KONSÄL GUDIK - LI?

In süt zifa älogom mani,
Kel äkomipom ta pul yunik.
Emedob - nu sukob sanani
Ad sanön süpo logi blägik.
Neförö töbolöd töbi
Jüs töb töbon oli!

In süt zifa älogob i vomi.
Äflapof matani oka spotiki.
Emedob - nu sukob sanani
Ad sanön logi efe votiki.
Neförö töbolöd töbi
Jüs töb töbon oli!

X:76:2013

PÄNOTEM LÖLÖFIK HIELA JEREMY CAPIROSSI
(fa hiel Frank Roger)

DIL BALID

Tuükam u dob-li? Miteod u letälen lienetik-li?

Kanoy-li jenöfo nemödükön lifi e dunotis ela Jeremy Capirossi ad sökaleod säkas balugik, äsä klienätöns ad dunön e slopan e taans oma?

Vestigobsös kälöfikumo karieri mana at, e steifülobsös ad skätön lifibepenami brefik to kläned dila gretikün lifa e desinods oma – din tefü kel Capirossi it gididom. Osteifülob mögiküno ad binön dinöfik; atos no obinon fasilik lo töbids oba beno pedokümöls as slopan, konletan, lautan e nu i lifibepenan necalöfik.

El Jeremy Capirossi pemotom tö zif Perugia, Litaliyän, de fat Litaliyänik e mot Linglänik. No sevoy yeli kuratik moteda. Fe fonäts ömik änunädöns dätis distik, kanoy ye fümo sagön, das motedadel oma äbinon ünü degyel zülid. El Jeremy äbinom cil stunabik, kel ya ämekom däsinotis, ven töbo äkanom kipön stibi, bai sag jiela Francesca Manfredini, balan tidanas oma pö putajul, dü säkaspikot brefüpo bü dead süpik ofa dub dakosädamijenot. “Pämagädob dub kaliet voba legudik ela Jeremy”, äsagof. “No äkanob kredön, das däsinots somik pimekons fa om, jüs loegob omi mekön anikis. Ya ün tim et äbinos klülabik, das ädalabom täleni ga nekösömiki.” Liedo nonik vobodas gölik at nog dabinons.

El Jeremy yunik äfovom ad mekön däsinotis nen stimiäls seimik vo lekaniks, jüs ädugedom omi fat lü leglüg di Orvieto, kö ätövom freskodis famik ela Luca Signorelli. Klülabiko magäd otas su pul so nämädon, das äsludom sunädo ad dedietön reti lifa oma pänave. Dü säkaspikots nesuvik ko fat – büä el Jeremy iflagedom de om, das finükomöd kosami lölik ko vol plödik – äsagom, das son oka älifädömod düpis mödik a del me menod lekana okik ad nendöf, e das änosükom sitiko vobodis valik oka, bi no äbaiädöns ko dial, keli äzeilom.

X:77:2013

Pasä irivom stadi voba ma nivod legeilik zepabik ome it, pänots oma ädalons laidabinön ad palogön e ad pastimodön fa logs votik. Ret, äsä sagoy, binon jenav, do tefü el Jeremy Capirossi jenav at pavilupön dub miteods e klänöf.

Primo natäl veratik pänotas ela Jeremy no nog äbinon klülabik. Kösömiko äcödoy onis migoti mu pesesüiköli stülas, vönaoloveikodas e flunas, ab ko löntagüt patik. Pänotis oma – valiks nenpläoto nen tiäds – äkanoy sunädo memosevön as uts ela Jeremy, igo if älabons patädis e yegädis distikis. Pänots oma äpötöfons ad plänäds lemödik dub jüds sinifas e tefas päklänedölas. Ye de prim kariera omik el Jeremy äsludom ad nedemön züädis lekanik vönaoloveidik; no änitädalom tefü dajonäds lekanotas okik in pänotamuseds, ed äbuükom ad födön prodami pianik pänotas oka medü bevüresod, keli älecedom medömi pötikum pro lekanan. No süpädölo idagetom brefüpo repüti legudik e slopanefi nämik e leziliki. Karier omik iprimon.

Pänots ela Jeremy päremons lemödoto ed a suäms ai pluiks. Nunodafebäds bükik e leäktroniks äküpälons ad om, do ärefudom säkaspikotis ed äfümükom, das kanomöv vobön te pö soel verik. Privat oma äbinon 'topäd peproiböl' alane; nek äjjonon sevön lödöpi oma; älabom ladeti leäktronik nonik pesevöl, e mög no ädabinon pö bevüresoda-top omik ad kosükön omi – te ad bonedön pänotis oma.

Semanaedo slopan Lamerikänik e konletan pänotas ela Jeremy, hiel Nathan Meredith änotodom cedi in bespiköp bevüresoda, kel id övotükom laidio cedi menas tefü pänots lekanana, e kel önosükön kludodis valik büik.

El Meredith äpenom: "Labob magädi kleilik, das pänots valik ela Capirossi binons dils lölota gretikum, äs dils koboyümaräta. Atos ba binon kod, sekü kel pänots valik oma no labons tiädis – no binons jenöfo pänots neseکیدik, ab te dils pänota gretikum. Konletans valik, no kanons-li kobovobön ad blufön teori obik? Fümob, das teor obik mögon."

(Dili telid kanoy reidön su pads gaseda okömöl)

LÄLID IN STUNALÄN
KAPIT ZÜLID (DIL LULID)

“E klotilavi-li?” äsäkom Melajelädaf Süpädik.

“Fümiko no!” äsagof Lälid leskaniko.

“Ag!” Jenöfo jul olik no äbinon seko jul gudik,” äsagom Melajelädaf Süpädik, petakedüköl. In jul *obsik*, dido, finü kalot iläukoy: Fransänapüki, musigi, e klotilavi (zuik).”

“Ab klüliko at no äbinon tidadüp vemo frutik,” äsagof Lälid, “bi älifols lestabü mel.”

“No älabob moni saidik ad lärnön oni,” äsagom Melajelädaf Süpädik, seifölo. Edunob te tidodemi nomädik.”

“E kis äbinon-li etos?” äsäkof Lälid.

“Ad primön - Geid e Benikam, (= reid e penam) klüliko,” ägesagom Melajelädaf Süpädik; “e poso diläds distöfik kalkulava: baiädam, (= saedam), jänädam, (= näedam), kaedem (= naedam) e büedam (= müedam).” “Neai elilob vödi 'büedam', Lälid äriskof ad sagön, “Kis binon-li?”

El Grifon älöükon süpado lufutis bofik oka. “Kio! Neföro elilol-li vödi 'büedam’?’ ävokädon. “Niludob, das suemol vödi 'bü'-li?”

X:79:2013

"Si!" äsagof Lälid, dotälo. Vöd sinifon, - das - bos -jenon - bü - votikos." "Täno," äfövon el Grifon, "if no suemol sinifi vöda 'büedam' binol balugälan, bi änu eplöpol ad kleilükön kalkulavi!"

Lälid no äbinof saido kuradik ad säkön plu in tef at, seko, äflekof lü Melajelädaf Süpädik, ed äsagof ome: "E tidadüpis votik ämutol-li dunön?"

"Benö! älärnob Klänavi," (= Jenavi), ägespikom Melajelädaf Süpädik, kel änumon tidadüpis me kläpedes oka: Klänavi, vönik e nulädiki, äsi Lemelavi (= taledavi): Dislieni (= Däsini) - mastan at dislienik äbinon melapil bäldik, kel äkömom balna a vig: om ätidom obes Dislieni, (= Däsini), Fäti (= Skäti) e Lülänämi (= Leülapäni)."

"Lio äbinos-li atos?" äsagof Lälid.

"Ag! no fägob, ob it, ad jonön osi ole," äsagom Melajelädaf Süpädik; "binob tu stifik. Ed el Grifon neai elärnob osi."

"Tim saidik ädefon obe," äsagon el Grifon: "Ägolob ye lü mastan Literata klatädik. Om äbinom krab vere bäldik."

"Neföro egolob lü om," äsagom Melajelädaf Süpädik ko seif: "äsagoy, das ätidom Patini e Diki." = (Latini e Griki).

"Si,! Si! Binos verat," äsagon el Grifon, kel id äseifon: e jafäbs bofik äklänedons logodis vü lufuts.

X:80:2013

"E dü düps liomödotik ädunols-li lärnodis somik?"
äsäkof Lälid, bi ävilof vifiko spikön dö votikos.

"Düpis deg ädunobs tü del balid," äsagom
Melajelädaf Süpädik: "düpis zül tü del fovik, ai
nepluükölis love dels retik."

"Disein bisarik kion!" ävokädof Lälid. "Ekö kikodo
nemoy onis lärnodis nepluik," äküpeton el Grifon: "bi
nepluikons de del bal jü del votik."

Tikamagot at äjinson lölöfiko nulik ele Lälid, ed
ebetikof oni boso büä küpetof: "Del degbalid binon-li üfo
vaken?"

"Lesi!" ägespikom Melajelädaf Süpädik.

"E tü del degtelid-li?" äfövof Lälid.

"Saidos tefü lärnods," äropon go fümälo el Grifon:
"sagolös ofe bosu dö plets anu."

GLOKILÜLOGAN

Glok stanon su boed obik.

Binon vo flen oba gudik.

Göliko binon galükan.

Ekö ob, glokilülogan.

Ven golob lü bed, bäldikan,

Tik-tok, tik-tok, binon trodan.

YELOD TELDEGKILID

NOVUL 2013

(Pads 81 jü 92)

O Volapkans valöpo!

Äyelo Bukem Tata Bayänik tö zif München äplösenon dajonädi, cifo tefü Sperantapük. Bi Volapük binon dil veütik püka bevünetik, id älabon pladi veütik (yelazel ela Schleyer, spikäds mödik, ninots, e r.) Su pads 66 e 67 gaseda obas (setul yela 2012) kanoy reidön yegedi in tef at.

Cifal Brian Bishop ye äcödom, das Volapük, demü roul veütik ota, söton epledön rouli gretikum in dajonäd at, ka jenöfo edunon. Sekü atos, äsludom ad visitön pösodiko bukemi ad kleilükön rouli Volapüka veütik in jenav pükas bevünetik, äsi rouli, keli nog pledon ün tim presenik.

Visit somik äjenon bü vigs anik. Jenöfo Jidokan Kölbl äspikof ko Cifal in бүr oka. Pötü kolköm privatik at, söl Bishop ekleilükom ofe rouli, keli Volapük äpledon ai bevü püks bevünetik.

Anu Cifal epenom yegedi lölöfik dö visit oka. Dil balid pubon su pads 82 jü 85.

Fino, vilob gleipön pöti at ad danön Cifali nemü reidans valik obas demü kuradükam, keli egivom slopanes valik ad propagidön Volapüki demü roul jenavik äsi demü duns adelik.

Valikosi Gudikün oles ed olikanes

sedom

XI:82:2013

VOLAPÜK IN BUKEM TATA BAYÄNIK

(fa Brian R. Bishop)

Bevü dels 14-id yunula e 9-id setula yela 2012 in Bayerische Staats-Bibliothek [Bukem Tata Bayänik] äjenom dajonäd veütik, kela tiäd binon *Zwischen Utopie und Wirklichkeit: konstruierte Sprachen für die globalisierte Welt* [Bevü yutop e jenöf: püks pestuköl pro vol pebalüköl]. Jitütan dajonäda äbinof Jidokan Andrea Pia Kölbl. Tiäd *Zwischen Utopie und Wirklichkeit* [Bevü yutop e jenöf] binon tiäd pübotas ömik büik. Sümbol dajonäda äbinon däsin tonata kübik vödäs “Esperanto“ e “Volapük“ krodöls in tonat zänik “-a”.

Nuni büüpik dö dajonäd konoy reidön in *Vög Volapüka* setula yela 2012 su padis 66-67. I kanoy anu visitön dajonädi in magäd bevüresodik [deutapükiko `audiovisuelle Angebote'] <http://www.bsb-muenchen.de/Virtuelle-Ausstellung-Konstruierte-Sprachen.3570.0.html>. Kanoy reidön dö on in dugädatoum [deutapükiko `Katalog' u `broschierter Begleitband] deutapükik padas 228, ISBN 978-3-86906-310-2, Allitera Verlag, €20.00. Ninükon spikädis deutapükiko jöl dö mekavapüks, kelas spikädäs bal, fa Reinhard Haupenthal patiko nitedon obis, bi tefon eli *Johann Martin Schleyer (1831-1912) und seine Plansprache Volapük* [J.M.S. e desinapük omik Volapük]. Plä spikädäs kil fa Haupenthal, spikädis votik lul kanoy reidön in <http://www.allitera.de/dbfiles/leseproben/9783869063102.pdf>.

Pluiko, kanoy lärnön nitedikosis deutapükiko dö dajonäd in *Bibliotheksmagazin* 1:2012

<http://www.bsb-muenchen.de/fileadmin/imageswww/pdf-dateien/bibliotheksmagazin/BM2012-1.pdf>,

pp. 27-29 – *Plansprachen und Interlinguistik an der Bayerischen Staatsbibliothek* – [Püks pemeköl e bevüpükav lä Bukem Tata Bayänik] fa Jidokan Andrea Pia Kölbl, e pp.29-31 -- *Volapük und mehr* [Volapük e plu] – fa Reinhard Haupenthal, ed

id in *Bibliotheksmagazin* 3:2012, <http://www.bsb-muenchen.de/fileadmin/images/www/pdf-dateien/bibliotheksmagazin/BM2012-3.pdf>, pads 52- 55 – “*Ein Sprach' dem Erdenrund*“. *Ausstellung und Symposium zur Theme "Konstruierte Sprachen für die globalisierte Welt* [Dajonäd e Spikädem tiädü „Püks pemeköl pro vol pebalüköl] fa Jidokan Andrea Pia Kölbl.

http://www.esperanto.de/ea/2012/ea2012_4_3.pdf

e http://www.esperanto.de/ea/2012/ea2012_3_3.pdf Buks volapükik mödik patuvons in lised bevüresodik Bukema

<https://opacplus.bsb-muenchen.de/metaopac/search?&query=Volapük>,

pübotis nemödik usik kanoy logön igo bevüresodiko.

Bi fädo älifädob delis ömik tö zif München ibüadob visitön Bukemi Tata Bayänik dü del bal ad nunön, as Cifal Soga Bevünetik Volapüka, dö stad attimik Volapüka e mufa onik, kels no gudiko pubons in pübots at. Jidokan Kölbl gudäliko isufälof, das ökolkömof obi e das ödälob logön pübotis ömik Bukema. Kludo tü del 30-id gustula tü düp degid gödo, jidokan Kölbl äglidof obi. In bür ofik äbepikobs dinis mödik.

Bayrische Staats-Bibliothek/Bukem Tata Bayänik

XI:84:2013

Äglidob ofi nemü söl Fritz Hilpert, cif ela Munkena Esperanto-Klubo, kela slopanis ömik ikolkömob tü soar büik. Sog at lanälik igivon pübotis Bukeme ed iyufon dajonädi. Sötos is sagön, das ädabinons Volapükaklubs in zif München bevü yels 1886 e 1892, hö izeloy Volapüka- kongredi telid tü yel 1889. Tü yel 1891 se klub at pifünon klub sperantapükanas. I volapükans i sperantapükans, dü jenotems klubas okik, isufons slitodis fa ons, kels ivipons “gudükumön“ pükis, a.s. Universal in Volapük ed Ido in Sperantapük. Jidokan Kölbl äkleilükof, das dajonots in dajonäd id ikömons de söl Haupenthal e de tops votik: atosi kanoy logön in magods dajonäda leäktronik.

Ägiovob Jidokane Kölbl: kopiedi samäda gramata Volapüka fa Schleyer in pük baskik; samädi ela *Volapükagased pro Nedänapükans*; eli *Lehrbuch* fa Johann Schmidt (brefabüiko pedönupüböli fa Vicifal Hermann Philipps), keli juito ägetof; nümi ela *Vög Volapüka* setula 2012 ko nuns dö dajonäd; e samäds ela *Volapük in pad bal* fa ob. Äsagof, das Bukem ladöfiko geton pübotis

Söl Fritz Hilpert (zäno) ko Sperantapükaf lens tel.

XI:85:2013

DÖ VOBOTS ANIK IN BUKEM

Ägolob, yufü Jisiör Karin Maurer, ini pübotastoköp, kö äkanob lülogön pübotis mödik, kelis ibüdob medü bevüresod. In lartüg at omäniotob pübotis fol, kels mödikumo änitodons obi. Evotükob tonatafomis rigik vokätas ä, ö ed ü, kels täno ipadefomons in fom onsik, ini vokäts ko löpamal. Klüliko vobots gebons Volapüki rigik ettimik.

Cedü ob neodobs adeliko püboti cogik. Demü atos patiko älonülob küpeti in, ed äkopiedob cogis at (pardolös pölis kopiedama!) se *Weltsprachliche Humoristika / Cogikos volapükik*. *Konlet blefik cogas, fasedas e lemänikos* fa Rupert Kniele, 1887:

37. Zu viel verlangt. Friedrich II, von Preussen wurde auf einer Reise von einem hohen Angestellten angeredet. „Es grüssen dich Tausende und abermal Tausende – und abermal Tausende.“ „Ich danke vielmals,“ fiel der König ein, „grüssen Sie dieselben von mir wieder, aber Jeden einzeln!“

[Tu mödikos pleflagöl. Friderig telid de Pleus pälenvödom su tav fa pecälal geilik also: „Glidoms oli mils e denu mils – e denu mils.“ „Danob mödikna,“ reg ägesagom, „glidolöd oti denu de ob, ab aliki dabalo!“]

299. Musikalisch. Bei einer Tafel wurde von Musik gesprochen. „Sind Sie auch musikalisch?“ fragte ein Herr ein nebenansitzendes Fräulein. „Ja, wie Sie sehen, ich blase die Suppe.“

[Musigiko. Lä letab päpükos dö musig. „Löfol-li i musigi?“ söl sembal äsäkom vomüli nebasiedöl. „Si, äs logol, bladob supi.“]

Nendoto dabinsons cogs drolikum ettimo ed attimo.

I neodobs kanitis. Ekö vödems vönik ela *O firabim* [O Tannenbaum] ed ela *Lejulagalan* [Gaudeamus igitur] famiks se vobot ot.

X1:86:2013

1. firabim, o firabim!
Ko blèds fièdik òla!
Nò le glünòl in hitatim!
Id if flodòs in nifatim.
2. òf-pulil, o òf-pulil
Ko làdäl dòbik òla!
In läb fièdis èyulol
Pöfik binòb: nu gègolod.
3. A gäliti, a gäliti
Ä hoegòl as sàmil:
Ot te in hitatim blibòm:
In flùkatim mofò flitòm.
4. Blut in nebèl
Lok dòba binom òla!
To lèflumòm if lömibòs;
Kikòm foni, if sig binòs.

Jidokan Kölbl

XI:87:2013

VÖDS NULÄDIK

DUGÄDATOUM	- catalogue, Katalog
PEBALÜKÖL	- globalized, globalisé; globalisiert*
SPIKÄDEM	- symposium, Symposion
TÜTAN	- curator, curateur(-trice); Kurator(-in)

- - - - -

*KÜPETS CIFALA E VICIFALA

(Cifal buükom 'pebalüköl' = globalized, das binon vol ini sfer bal pemeköl, ab Vicifal esedom penetis sököl in tef at:

Globalization (or globalisation) is the process of international integration arising from the interchange of world views, products, ideas, and other aspects of culture. Advances in transportation and telecommunications infrastructure, including the rise of the telegraph and its posterity the Internet, are major factors in globalization, generating further interdependence of economic and cultural activities" (bai 'Wikipedia' Linglänapükik).

"Der Begriff Globalisierung bezeichnet den Vorgang, dass internationale Verflechtungen in vielen Bereichen (Wirtschaft, Politik, Kultur, Umwelt, Kommunikation etc.) zunehmen, und zwar zwischen Individuen, Gesellschaften, Institutionen und Staaten" (bai 'Wikipedia' Deutänapükik).

Brefo:

"Globalization" means the process of increasing international interwovenness in many areas (economy, politics, culture, environment, communications, etc.) between individuals, societies and nations.

Volapüko:

El 'globalization' sinifon jenädi 'flököfa' bevünetik pluiköl pö portäts mödik (könom, bolit, kuliv, züamöp, kosäd, e r.) bevü pösods, sogäds e nets.

Vöded: 'pebalüköl' < Linglänapüko sinifon: "made one".
Vöded at gudiko pladulonöv-li suemodi: 'globalized.')
(Redakan)

XI:88:2013

PÄNOTEM LÖLÖFIK HIELA JEREMY CAPIROSSI (DIL TELID)

(fa Frank Roger)

Teor ela Nathan Meredith päzepon valemō, e slopans e nolans da vol lölik äprimons ad tökön magulotis leäktronik pänotas ela Jeremy ed ästeifülons ad kobükön onis. Primo metod somik no äplöpon, cifo bi no nog ikonletoy pänotis saidik. Täno el Meredith ämobom ad näiädön disini at e kevobükön ko slopans e konletans mögiküno mödikis. Pos vigs anik äkanom koteno nunodön, das fino älabom temuni ömik dö teor oka.

“Jünu etuvob jenetis degfol, in kels kanoy dido kobükön pänotis ad lölot yumedik. Süadob, das if oplöpobsöv ad konletön pänotis valik ela Capirossi, okanobsöv lölöfükön koboyüma-räti lölik. Atos oflagon timi e viläli mödiki, ab vilob ledunön osi. Lekonfidob stüti valikanas olas. Kin kanon-li sevön, vio valoda-pänot lölöfik ologoton-la e kis obinon-la sinif ota?”

Disin at ela Meredith äprogedon pianiko, ed äsevädos ai plu, das ägidetom; slopans ela Capirossi da vol lölik äyufons omi ad tuvön ‘pänotemi lölöfik ela Jeremy Capirossi,’ äsä fino äsevädikon.

Do Meredith e keyufans iplöpons ad kobükön pänotis anik, äklülädos, suno, das nog äbinons fagiks de lölöfükam ‘koboyüma-räta’.

“Jinobs glömön,” änotükom Meredith lä bespikamöp, “das Capirossi nog lifom e vobom. Atos sinifon, das steifülobs ad lölöfükön räti kela dils padunons anu, e kela dils votik no nog pedunons. Suemob ai plu, das disin obsik obinon nog gretikum, ka primo itikobs. Bo omutobs-la stebedön jü dead lekanana, büä okanobs-la lölöfükön vobodi obik – bisä no udeadom, büä ulölöfükom omiki.”

XI:89:2013

Slopan votik äpenetom, das nosükam valikas pänotas büik fa Capirossi älesion teori 'koboyüma-rätik' ela Meredith, sevabo, das pänots ot jenöfo äbinons te steifülots pla diils 'koboyüma-räta' gretik, klu laidabin otas no äveüton. Senäl valemik bevü Meredith e keyufans omik äbinon, das el 'Magnum Opus' nog äprogedon, ye das atos no ödalon stöpön onis ad fövön lölöfükami 'räta'.

Gasedem e televid äjäfons i me pänots ela Capirossi äsi me disin ela Meredith äsä neföro büo ad leskan gretik balidana. Älairefudom säkaspikotis e no ävilom, das fotografoy omi. Lif privatik oma äblebon privatik. Igo ven älofoy ome moni mödik, neföro äpölavegom, ed äbuükom ad vobön soaliko. Fam ä lieg äbätöns eli Capirossi, bi suäms pänotas omik älejeriköns ai, ed ädasevoy, das bejäfam nulasotik lekana fa om äbinon vo kulöl.

Äbepenoy pänotis omik me sets äs: "sümod tumyela teldegbalid tefü pänot fa hiel Hieronymus Bosch tiädü: '*Gad blesiras talik*', ab gretikum e künikum" jü "utos, kel freskods fa hiel Michelangelo in Glügül di 'Sixtus' äsinifons pro el 'Renaissance' Litaliyänik.

Dunod stunidabik ela Capirossi binon pro tims nulädik.

Pänotem lölöfik, cedü ömikans, äklienon lü senäls relöfik, cedü votikans, lü senäl filosofik, kelosa sek äbinon pläns ä kleillükams lemödiks.

Äklülos, das sökod nenfinik yegeadas e bukas pödabükon in tef at - äsi tefü lautan it. Ävedos tio nemögik, das lekanan äkanom dakipön soalöfi oka; gasedimans, fotografans, slopan devodikün e mens te nulälik, ästeifülons ad tuvön omi, fotografön, säkön, getön nemapenätis, u ad töbön voto privati jerik oma.

XI:90:2013

Mödikans äsäkons okis, vio lekanan ökanom damütön töbidi somik, ed anikans ädredons badikünosi.

Nesüpädiko el Capirossi süpo enepubom lölöfiko, nendoto petiskänölo , ba igo zuniko e pesäkuradikölo, bi ad lifön e vobön soaliko no plu ämögos. Famül omik no ävilon nunön patis seimik, ab valemö äkredoy, das lekanan iklänedom oki seimo, steifölo ad nätükön ladälatakedi, keli äneodom ad fövön vobi oka.

Pos dels anik resodaspad ela Jeremy pejöton, e fat omik änotükom nuni, kel äkodon vefi jeka da lekanavol. Jeremy Capirossi ideadom sekü ladalemikam. Nün zuik no pegivon, no igo bäldot kuratik oma. Lekanan pösepülom in deadanöp no pesevädüköl in Litaliyän, e e te röletans nilikün oma ödälons komön pö sepülam Ebo äsä votikans mödik, ädotob primüpao dö dead omik. Tikamagots difik äbundanons in gasedem, televid e bevüresod. Capirossi isufom-li verato ladaglepädi deidöl? Ba ifailom-li dis bölad ed isasenom oki? U te icedidom-li deadi oka, sodas ökanom dedietön timi e viläli oma dunikames lekanik, nes dredön pludemü tups? Idasumom-li dientifi dobik, dat no ökanoy datuvülön steböpi oma? Dead lekanana yunik – laböl bäldoti gudikün, e ledesiröl stadi soela, kel suno ötrovon, - äjion tu luveratik, mu pato bi ‘dead’ nepötatimik oma so beno lönedon. Meredith e kevobans äklülükons, das öfövon disini ad kobükön ‘Pänotemi Lölöfik’ ela Capirossi, ab das no östeifüloms ad datuvülön verati tefü dinäds lekanana demü famül oma. Mödikans ye no äseilons, vestigs lölöfik pädunons, kelas seks pädabükons in bevüresodatops, kels äblufons, ma lautans, das Capirossi ästadom sauniko, älifom nog, ed äfövom vobi oka ko lanäl gretik. Stabü tuvotsobsik, pänots nulik pubons e paselons dub nestedöfavegs necalöfik, suvo miniludiks. No labons nemapenäti, tiädis u dätis, ab nendoto binons vobods ela Capirossi, e bo dils ‘Pänotema Lölöfik’ oma.”

XI:91:2013

Krütans änotükons ye, das num kuratik pänotas fa Capirossi pejaföl dü lifüp oma äbinon nesevädik, e das äbinos tio nemögik ad distidön pänotis legik de kopieds e dobükots. Slopans, konletans, nolans e krütans äbinons nebaläliks ed ämobons teoris ömik, kelis nek äkanon blöfön. Ans älesagons, das Capirossi dido ideadom, ifi kod veratik deada omik no binon ma kod calöfik. “Nu sekidos de obs”, älesagons, “ad prodön väntäri lölöfik pänotas lekanana, koboyümön onis, e vestigön, viomafädo el ‘Magnum Opus’ pelölöfukon. Sötobs lecedön pänotis valik, kelis enu etüvoy, dobükotis, e nedemön onis. Vobod gretik ela Capirossi efinikon; vobod obas pas eprimon.”

Votikans, keninükamü ob, äsüadons, das Jeremy Capirossi älifom ed äpänom nog, ba dis nem votik. Pänots nulik, kels äflumons ini maket, äbinons – alo cedü kredans – nendoto pänots fa om e dils ‘pänotema lölöfik’ oma. Nu vobod dredälik obsik äbinon ad kobioseitön koboyüma-räti, kel fümo leno pifinukon”.

Balan kevobanas büik ela Nathan Meredith, sevabo el Gianfranco Dimini, änotodom osi vemo poediko: “Jeremy lailäükom pänotis nulik ‘pänoteme lölöfik’ oma, kelosa sek binon vobod lekana laistääniköl. As somos binon lok levala it – sevädot kalieta vo lekanika. Liedo no olifobs dü tim saidik ad lesuemön vidi lölöfik ota; no kanobs dunön plu ka dugön dasteifi obas jü mied obsik – kuratiko äsä Jeremy it.”

Ekö obs fino ko namet säkas filosofik, kelis foseitob is, u va völadons u va no: Otuvobs-li seimna verati tefü Jeremy Capiross? Otuvobs-li seimna horiti e sinifi ‘pänotema lölöfik’

XI:92:2013

oma? Okanobs-li konletön pänotis valik oma – dilis koboyüma-räta jiniko nenfinika, nendoto bal lekanotas plödakösömikün tima nulädik? E lekanan, klänedom-li oki seimo, küpedöl obis, ba koföl obis? Senidobs in dag. ba atos äbinon kuratiko desin omik.

? ? ? ? ? ? ?

FILOSOP LIREYÄNANA

Dabinons te dins tel ad glifükön oli:

U saunol, u malädikol.

If saunol, tän no nedol glifön.

Ab if malädikol, dabinons dins tel ad glifükön oli:

Ud osaunikol, ud odeadol.

If saunikol, tän no nedol glifön.

If deadol, dabinons dins tel ad glifükön oli:

Ud ogolol ini sül, tän no nedol glifön.

Ab if golol ini höl,

Obinol jäfädikün ad pedön nami flenas olik,

Bi täno no olabol timi ad glifön!

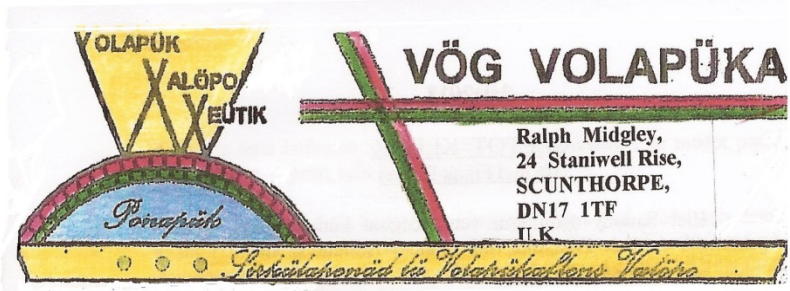
*** * * * ***

DIABÖ!

Man seimik äspikom tü del seimik ko kleudakleran 'Padre Pio,' kel igetom vunis Kristusa.

“O patär!” äsagom ome, “ob no kredob, das höl dabinon.”

“Vo-li?” ägespikom patär pos timüls anik. “Fümo okredol, das höl dabinon, sosus olükömol usio!”

YELOD TELDEGKILID

DEKUL 2013

(Pads 93-100)

O Volapükaf lens Valöpo!

Ekömobs dönu jü fin yela votik. Spelob ladöfiko, das yel 2013 äbinon yel gudik pro pluamanum obas, e das yel okömöl id obinon yel igo gudikum.

Cifal ed ob ebäldikobs. No kanobs dunön somödikosi äs dü yels büikum, sekü kod et, büologobs zilikus duganis nulik, kels okälons flamoti Volapüka, e kels ofövons vobi, keli iprimom el Johann Martin Schleyer bü yels mödik. Anu, sekü om, dabinons püks mekavik alsotik fa lautans, kels ävilons gudükumön püki omik.

Sis yel bal hiel Hermann Philipps binom Vicifal. Ya edunom mödikosi pro Volapük, ed ün del seimik obinom fümiko Cifal legudik. Nitedälom tefü vödabuks e tidodems, e vestigom tradutodi oba vödabuka gretik ela de Jong ini Linglänapük. I yufom obi tefü ‘Vög Volapüka.’ Fino, danü om, Volapük labon anu spadi in el ‘Facebook,’ keli visitons mens mödik. Benovipis ladöfikün sedob ome nemü Volapükane f lölik.

I lobob hiel Michael Everson demü buks jönik dö Volapük, kelis fiam ‘Evertime’ edabükon dü yel.’

Valemo yel gudik pro Volapük, no-li?

Valikosi gudikün sedom alane olas

XII:94;2013

LÄLID IN STUNALÄN
(Fa hiel Lewis Carroll)

KAPIT DEGID (DIL BALID)

HUMARAKVADRIL

Melajelädaf Süpädik dibiko äseifom, ed ätirom flani posik kläpeda bal love logs oka. Älogedom lü Lälid, ed esteifüloom ad spikön, ab dü minuts bal-tel, vög oma päteifon fa sloks. “Äsif ilabom bomili in gug omik,” äsagon el Grifon; e sunädo äprimon ad lemufükön e ad daflapön ome bäki. Fino Melajelädaf Süpädik ätuvom vögi oka dönu, e, drens doirönölo doi cügs oma, äfövom:

“No elifol bo mödo dis mel.” - (“Ob no,” äsagof Lälid) -
“e ba neföro eseivol humari - “ (Lälid äprimikof ad sagön:
“Seimüpo egutob – “ ab vifiko eseilof, sagölo: “No! neföro”)
“seko no kanol magälön dini lejuitikum ka Humara Kvadril!”

“No, fümiko no!” äsagof Lälid. “Danüd kisotik binon-
li?”

“Benö!” äsagon el Grifon, “balido fomoy kedädi ve
melajol –

“Kedädis tel!” ävokädon Melajelädaf Süpädik. “Fukas,
melatortugas, salmas, e ret; poso, ven emoimufoy qualis valik -

“Atoş dulon dü tim anik,” äropon el Grifon.

“ – Telna föfio kömoy – “

“Kömolös üfo ad dunön dili balid!” äsagom Melajelädav
Süpädik ele Grifon. “Kanobs dunön oni nen humars. Kim
okanitom-li?”

“Ol kanitolös,” äsagon el Grifon. “Eglömob vödis.”

XII:95:2013

“Alan ko humarakedanüdan!” ävokädon el Grifon.

“Lesi!” äsagon Melajelädaf Süpädik: “Föfio telna, tuloy ko kedanüdan – “

“ – Cänidoy humara-kedanüdani, e gekö moy otkedo,” äfövon el Grifon.

“Poso, sevol-li,” äfövon Melajelädav Süpädik, “jedoy – “

“Humaris!” ävokädon el Grifon, kel ebunon löpio.

“ – so fagiko äsä kanoy love mel - “

“E svimoy pos ons!” äluvokädon el Grifon.

“Dai vüloy in mel!” ävokädon Melajelädav Süpädik, kel äbunon fäkädo.

“Dönu ceinoy humaris!” äleroron el Grifon.

“Svimoy dönu jü melajol - ekö muf balid,” äsagon Melajelädav Süpädik, kel süpo espikom nelaodiko: e jafäbs tel, kels ibunons valöpo äs lienetans dü tim at, nu äseidons okis go lügiko e takediko, ed älogedons lü Lälid.

“Jinos obe, das danüd somik binon vemo jönik,” äsagof Lälid, plafiko.

“Vilol-li logön dili danüda?” äsagon Melajelädav Süpädik.

“Lesi!” äsagof Lälid.

(Fövot kapita ün mul okömöl)

XII:96 :2013

DIN CALASÜDÖFA
(fa hiel Frank Roger)

DIL BALID

“No eküpol-li bisarikosi tefö söl Duval?” ävisipof lekudölo jiel Olivia, sekretan räyuna. “Sis dels anik no plu frutidom kafapaudi. Sotefä memob, neföro dü yels mödik ebeiädöm kafapaudi. No kösömom nomiko ad votükön kösömotis oma.”

“Si! Id ob mutob koefön, das no elogob omi fo kaföm dü tim anik.” äsagof jiel Jennifer se kalaräyun,” e sis dels anik binom vemo stilik.”

“Ba nesaunom boso. Ba sötob säkön omi, va stadom gudiko.”

“Si! Mobob, das dunol osi. Spelabo no binom malädik.”

Olivia ägolof lü bür söla Duval, ed äküpof, das yan ämaifikon äsä ai.

Söl Duval ästudom dokümis kälöfiküno. Olivia äzogof dü timüls anik. Ädalof-li ba töbön omi? Pöskänom-li demü din ba neveütik? Dido äbinom tu gudälik e plütik ad jonön skäni seimik. Äsludof ad fövön desini oka.

“O söl Duval, säkusadolös obi, begö! ab no fümobs, va val gudon pö ol.

Söl Duval ädeflekom logedi de vobod oka pö fikul sevädovik, äsmililom fibiko lü of, ed änutom.

“Benö! äsagof koteniko. Vilol-li fädo bovüli kafa?”

XII:97:2013

Man änoom me kap, ed äfövom dönu ad studön dokümis.

Olivia ägegolof lü penamatab oka. Äfredof, das val äbinon jino leodik.

“Val binon nomik lä söl Duval,” äsagof ele Jennifer e kevobanes votik. “Niludob, das labom vobi tumödik ad dunön, e das no kanom tuvön timi saidik ad paudön.”

“Benö! Sevobs gudiko, das gididom sovemo.” ägespikof Jennifer. “Kotenobs ad sevön, das no malädöm.”

Pos kafapaud, ävobofs äsä büo, e tüi düp lulid älomiogolofs.

Olivia ämogolof lätgiko, plä söl Duval, kel ävobom suvo jü düp latik.

Lio stunidabik, ätikof, logölo omi, kel äjäfom ai nog me vob oma, ai nog küpäliko. Binom sam gudik pro alan obas. No sevob, tü düp kinik omogolom, ab fümob, das obinom balidan, kel olükömom isio odelo. Ekö kösöm votik oma.

Pos dels anik, dü kafapaud, Jennifer äsagof ele Olivia e kevobanes votik: “Eküpob, das söl Duval noe beiädöm kafapaudi, abi koledi. Ed atos ejenon dü dels anik. Ad sagön verati, muifikob. Atos no binon nomik, vo-li? Lio kanobs-li vestigön atosi nes tupön privati oma?”

“Verato jäfikobs me din senöfik,” äbaicedof Olivia. “Söl Duval gitätom ad kafapaudön u ad koledön äsä plidom, äs alikans. Kösmots omik no tefons obis, sotefä no neletons vobi oma. E fümob, das sevols, das repüt söla Duval in бүr at binon lölöfiko neblamovik.”

“Ba sötobs kleilükön ome, das no krütobs omi, das kudobs dö saun omik e fümo no nulälobs dö privat oma.”

(Fövoti konota kanoy reiudön su pads gaseda okömöl)

XII: 98:2013

GUL PÜKAVIK (fa Vicifal Hermann Philipps)

Cifal ägebom vödi: 'pebalüköl' ed ob evotükob oni ad 'pebevünetüköl.' Ädavedon disputi ö vöd lönedik Volapükik ad gebön pro 'globalized.'

Id ämobom Cifal vödedis sököl:

pebalüköl ('turned into one');
peglöpüköl ('turned into a globe');
ba: zivolik ('around the world');
ba: zitalik ('around the earth');
ba: zitalaglöpik ('around the terrestrial globe').

Demoyös, das vöd Linglänapükik: 'global' labon sionifis kil, sevabo, se 'The American Heritage Dictionary':

1. Having the shape of a globe, spherical;
2. Of, relating to, or involving the entire earth, 'worldwide, a global disarmament treaty;
3. Comprehensive, entire, total.

Vöd: 'globalized' pedefomon de miedetod telid Lingläna- pükik. Ye vöd Volapükik: glöpik' te labon miedetodi bal, kel baiädon te ko miedetod balid ('spherical' Linglänapüka).

Ob ämobob:

1. pebevünetüköl (internationalized');
2. ebalatiköl ('having become a unit');
3. flököfik ('intertwined, interwoven') – el 'flök' pegeböl nevoiko;
4. bevüsekidik ('interdependent')

XII:99:2013

Cifal esuemükom obe, das dist dabinon vü 'internationalized' e 'globalized,' sevabo – if gudiko äsuemob omi, el 'globalized' tefon flunis zi in vol lölik, kels paplägons fa fiams, grups, e rets, nen sludams menefa retik u netas votik. Votaflano, el 'Internationalized' tefon balädükamis bevü nets mödik ud igo valiks.

Ekö miedetod ela 'globalized' se 'Wikipedia' Linglänapükik:

El 'globalization' sinifon jenädi 'flököfa' ('interwovenness') bevünetik tefü portäts ('spheres, domains') mödik (könom, bolit, kuliv, züamöp, kosäd e r.) bevü pösods, sogäds e nets.

Baicedob, das dinäd at kanon mu gudiko podisputön fa kadämans digik. Kludo begob oles mobis olsik.

KÜPETS ZUIK FA CIFAL

Tefü yeged dö dajonäd tö München, kel äpubon in gased ämulik, Cifal vilom läükön küpetis sököl:

In fin bagafa "Agivob ..." binos veütik utosi, kelosi ipenob dö stips: "ab zesüdos büüpo säkön kodü spad [in BSB]."

Pos lomioogolam obik tütan äpenof dö bolit dagetama fa Bukem: ai vätälön mekavapükis valasotik, bevü ons Volapük; ab i muton vätälön fundis pamiedüköl, kodü kels bukemans mutons remön nepluikosi ka övipons."

Binos nitedik utos, kelosi ipenob dö bukem ela Hauptenthal: "Söl Hauptenthal i promom givön bukemi gretik okik valemepukotas Bukeme fütüro.

XII:100:2013

KRITIDARÄTIL

Tonat balid binon in nãrvod,
Ab no in smitan, u mük, u spig.
Tonat telid binon in nivod,
Id in jeikot, nüdik e krig.
Tonat kilid binon in viskod,
Ab no in frutik, u bed, u vig.

- - - - -

Tonat folid binon in maket,
Id in tik, e raket, e krolig.
Tonat lulid binon in muget,
Ab no in yag, u svidik, u stig.
Tonat lätik binon in mudet,
Id in limed, e flum, e mig.

- - - - -

Ven tonati tefik gudik uvälol,
Kritidadini kösömik otuvol.

DIABÖ!

- Cedol-li, das diab dabinon?
- Dü yunüp no, ab anu lesi?"
- E kikodo-li anu?
- Bi ematikob ko om!

DIABÜL

- Kikodo epladol-li frogi ini bed söra?
- Bi no ákanob tuvön sneki !